

20. august 2004

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Kr. 10,-

69. årgang

Nr. 7

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Lokalsamfunn i utkant-Norge

Lokalsamfunn i utkant-Norge, hvordan kan de leve og ha det godt – i sentraliseringen av næringslivet, det norske, det europeiske og det globale?

Foredrag på Nyorienterings sommerstevne, 29.07.2004 ved Rolf Sivertsen.

Det er små bosetninger spredt omkring i vårt langstrakte land jeg har valgt som tema og som jeg ønsker at vi konsentrerer oss om i samtalen etterpå. Den økonomiske utviklingen i Norge, Europa og globalt, slik den ser ut til å bli i nær framtid, omtaler jeg fordi vårt jordbruk kan bli redusert til de mest sentrale og lettredne gårdene og utkantene kan bli avfolket. Det hjelper lite at noen hus blir brukt til ferie og turisme.

Det er på høy tid at vi vier disse eldgamle bostedene særlig oppmerksomhet. Mange er forlenget fraflyttet. Rimelig nok, i takt med framveksten av industri og moderne kommunikasjoner. Men nå kan det bli en utvikling så omfattende at neppe noen ønsker det. Og la oss ikke glemme at nettopp den spredte bosetningen har skjermet vårt land mot det sterke føydal-uvesenet som har trelbundet det meste av Europa.

Landbruket og fiskeriene har vært og er hovedgrunnlaget for den spredte bosetningen. Hittil har landbruket mottatt kraftig statlig støtte. I 2003 var jordbrukets samlede inntekter anslått til 29,4 milliarder kroner. 72% av dette var næringsstøtte. Våre politiske myndigheter kan vanskelig avslutte denne støtten. Det samme gjelder tollbeskyttelse. Men får Norge lov til det? Under EØS-avtalen? Eller som eventuelt medlem i det utvidete EU? Og vil fiskeriene få tilstrekkelige kvoter?

I 2003 ble ca 4000 norske gårdsbruk nedlagt. (Aftenposten 11. juni 2004). Det meldes at bøndene har fått bedre råd, fordi det er færre bønder som deler stønaden. Antall årsverk i jordbruket er blitt anslått til 67.900 i 2004.

Vi må nok regne med mye verre utsikter når det gjelder verdensmarkedet. Snart vil heller ikke oljeinn-

tektene kunne redde oss. Ifølge den årlige analysen fra British Petroleum vil det bli tomt for norsk olje om åtte år. (Dagens Næringsliv 17. juni 2004). Med dagens produksjon. Verdens reserver, sies det, vil strekke til for 41 år, med produksjon på 2003-nivå.

Mange vil betvile dette og tro at det er mere å hente. Om så er, bør vi alle innse at et par generasjoner forbruker olje og gass som er dannet i løpet av millioner av år. Det er et utrolig kortsynt og uansvarlig perspektiv på historie og framtid! Dette misbruket av jordens ressurser burde føre til en total revurdering av forholdet til pengeverdiene og til regnskaper og budsjetter. Livets virkelighet krever total nyorientering. Det gjelder framtiden for alt og alle på vår gode jord.

Vi kommer snart å erfare hva den store utvidelsen av Det europeiske fellesmarked kommer til å bety for Norge. Men enda større endringer kan det bli når den såkalte «globaliseringen» blir effektiv. Som vi vet, blir den diskutert innenfor Verdens Handelsorganisasjon, World Trade Organisation, WTO.

Ganske kort: GATT-avtalen, General Agreement on Trade and Tariffs, ble avløst av WTO, som nå omfatter 148 medlemsland, inkludert Kina og Taiwan. WTO er ikke med i FN-systemet. WTO styres i høy og avgjørende grad av G8-gruppen, verdens største industrinasjoner. I virkeligheten er det de største internasjonale konsernene som dominerer. Den såkalte globalisering må sies å være konsernstyrt. De er mektige, noen har et årsbudsjett større enn de fleste nasjoner. Og det er meningen at de juridisk skal være likestilt med nasjonale lovverk. Det gjelder både varehandel, tjenester og kapitalmarked.

På Landbruksforlaget kom det i 2002 ut en bok med tittelen: Makt over mat. Hvordan virker WTO? – Forfatteren Helge Christie har på vel 500 sider samlet en utrolig mengde viktige opplysninger. Dette er en meget viktig kunnskapsbase for å orientere seg i det storpolitiske og næringspolitiske spill som foregår nettopp nå og som kan avgjøre hva slags globalisering menneskeheten skal få oppleve. Boka anbefales for lesning og som oppslag. Meget godt egnet for studiegrupper.

Jeg velger noen sitater:

s. 5: Skal land som Norge, som allerede importerer 50 prosent av maten og er et høykostland, ha rett til å produsere basismat til egen befolkning?

s. 5: Konserner er nettopp avhengig av eksport og økt markedsadgang i andre land.

s. 5: Jordbruk – er blant de sektorene som har høyest tollsatser og hvor 90 prosent av produksjonen unndras fra verdenshandelen ved at den forbrukes i eget land. Det er et historisk skifte. Eksportkonserner trenger inn i jordbrukssektoren og vil brette om denne til å bli eksportledet, ta i bruk gteknologi og innføre obligatorisk patent på liv. For å si det kort: Forbrukerne må velge mellom genspleisa mat og økologisk mat.

s. 4: USA er avhengig av å eksportere 30 prosent av jordbruksproduksjonen sin, slik Norge er avhengig av å eksportere sjømat for 30 milliarder kroner.

s. 7: De internasjonale storkonsernene er blitt mye større og sterkere enn da den forrige forhandlingsrunden pågikk fra 1986–1994 i daværende GATT. (General Agreement on Trade and Tariffs. Min anm.)

Konserner er blitt større enn land og prøver å få samme rettigheter som land. Det engelske begrepet «corporate rule» er oversatt til «konsernstyre» eller «konsernens globalisering» eller «WTOs konsernmakt» og foretrekkes framfor ordet «globalisering», som utvider til å bety internasjonal solidaritet og samarbeid.

s. 7: Siden USA er en pådriver i den konsernstyrte globaliseringen, vier boka stor oppmerksomhet til hvordan tautrekkingen foregår i den amerikanske kongressen for å gi presidenten rask forhandlingsprosedyre eller «fast track» eller utvidet handelsfremmende myndighet.

– Representantenes hus vedtok 27.7.2002 endelig og for andre gang handelsfremmende myndighet med 215 mot 212 stemmer. Det skjedde med stor sjanse for fravær, siste natt før sommerferien, lørdag morgen kl. 03.30 lokal tid.

– USA er forhandlingsdyktig og WTO har 148 medlemsland, inkludert Kina og Taiwan.

På den ene siden står demokraterne i Kongressen i USA som preges

av innenlandske miljø-, helse-, forbruker-, fag- og menneskerettighetsorganisasjoner til å ta miljøstandarder og arbeiderrettigheter inn i WTO-forhandlinger. På den andre siden står republikanerne i Kongressen som ikke vil ha standarder inn i WTO-forhandlinger, fordi de vil eksportere hva de vil, hvor de vil og når de vil.

s. 97: USA har 4 prosent av verdens befolkning og ønsker å selge mest mulig mat til de 96 prosent som ikke bor i USA.

s. 99: Avtalen mellom USA og Kina om vilkår for at Kina blir medlem i WTO, åpner for en økning av mateksporten fra USA på en milliard dollar per år. Kina har 900 millioner bønder.

s. 28: Smittestoffet i skrapesjuka, kugalskap, ny variant – CJD (Creutzfeldt-Jacob Sjukdom, menneskets variant av kugalskap), kuru osv. er en type proteiner som blir kalt prioner.

De sjuka prionene er deformert og finnes i hjerne, ryggmarg og nervevev. Det sjuka proteinet har kveilet seg opp på en ny måte. Så smitter det videre til naboproteinene.

Etter hvert og gjennom mange år blir hjernevevet hullete som en svamp – svamphjerne.

s. 31: Beinmjøl fra skrapesjuka sau ble brukt som for til sau i England. Beinmjølet ble varmet opp for lite (ikke til 136 gr C) for å spare oppvarmingsutgifter. Da overlevde smitteprionene. Men kyr skal ete gras, ikke andre kyr» (min anm.: eller andre dyr).

Men hermed slutt på sitatene. Jeg

■ forts. side 4

VIKTIG KORRIGERING

I siste nummer av Alternativt Samfunn blir det hevdet at Even Lorch-Falch ikke har mottatt den lovede støtte fra Avisen Samfunnsliv ved Anders Ryste og Dag Ove Johansen.

Dette er ikke riktig.

Even Lorch-Falch har alt fått de kr. 30.000,- overført til Alternativt Samfunns konto. Pengene skal brukes til innbinding av BDB-bøker som ligger på lager. Avisen Samfunnsliv har i tillegg lovet Even Lorch-Falch å dekke porto-utgifter for utsending av BDB-bøker.

Det vanlige er at man mottar en regning på utført arbeid før man utbetaler noe som helst. I dette tilfellet er støtten gitt før innbindingen er blitt gjort.

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931

Med i redaksjonen

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Astrid Strømme
Indre Sædal 16
50 44 NatlandBertram Dybwad Brochmann
grunnleggerAnders Ryste
disponent og
hjelperedaktør
6150 ØrstaDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktørVed innbetalinger benyttes
NB!
Postgironr.: 0532.08.40645Internett: www.samfunnsliv.no

LEDER -

Hvem er de gale?

I verdens rikeste land foregår for tiden dramatiske økonomiske nedskjæringer på omtrent alle områder. Det er vel få områder der slike nedskjæringer får så store konsekvenser som innen psykiatrien.

De siste årene har vist at feilaktige og for tidlige utskrivninger av pasienter har ført til menneskelige tragedier med drap og mishandling som resultat. Det såkalte trikkedrapet, der en iraner stakk ned og drepte en ungdom med en svær Rambo-kniv, og nå sist, der en 18-årig rusmisbruker fra Bærum drepte en pakistansk drosjesjåfør med foldekniv, viser at psykiatrien er i krise. Iraneren var utskrevet fra psykiatrisk avdeling 4 dager før knivstikkingen. 18-åringens mor hadde lenge bedt om hjelp for sin rusmisbrukersønn uten at noe skjedde.

Vi husker også den tidligere psykiatriske pasienten som skjøt og drepte to politimenn på Helgeland. Det kan trekkes frem en rekke eksempler på at psykiatrien har sviktet på bakgrunn av økonomiske nedskjæringer.

Nå er det et tegn i tiden at Frp alltid forsøker å score billige poenger på menneskelige tragedier. Partiets justispolitiske talsmann, Jan Arild Ellingsen, uttalte like etter trikkedrapet, at man nå måtte slutte med å importere mordere til Norge. Vi har ennå ikke hørt noen uttalelse i forbindelse med at den pakistanske drosjesjåføren og småbarnsfaren, ble stukket ned og drept av en etnisk norsk rusmisbruker på 18 år fra Bærum. Ellingsen ville kanskje ha scoret poeng på å si at man kunne ha unngått denne tragedien hvis man ikke hadde importert pakistanere til Norge på 60-70-tallet?

For det som skjer har ikke noe med etnisk bakgrunn å gjøre. Det har med en sykkelig markedsøkonomi som stadig beskærer inn til beinet for å spare penger og budsjetter. Man nedbemanner på institusjonene og forkorter innleggsestiden for å spare og spare og atter spare.

Men man kan altså spare seg til fant. Det er vel ingenting som er mer sårbart enn å sette penger på bok eller satse oljemilliardene på aksjer i utlandet. For dette er bare tall-kolonner uten verdi. Svingninger i konjunkturer og børsspekulasjoner er fiktivøkonomiens oppfinnelser. Skjer et økonomisk krakk lik det som skjedde i 1929, så er de "saltede" pengene i utlandet ingenting verd.

Hadde imidlertid disse pengene blitt brukt til å sette hjulene i gang i Norge, hadde vi fått sett en oppblomstring av realverdier i Norge: utbygging av veier og jernbane til Kirkenes, vedlikehold og oppussing av statlige, fylkeskommunale og kommunale bygninger landet over, både skoler og sykehus. Og ikke minst at folket var satt i meningsfullt arbeid for slik å få tilbake troen på seg selv og nasjonen.

Norge er blitt utpekt som beste land i verden å leve i av FN. Mon det.

For et land viser sitt sanne ansikt når man ser på hvordan de svakeste i landet blir behandlet.

 doj

SOMMERSTEVNET 2004.

Sommerstevnet ble avholdt i ærverdige og fine omgivelser på Stend Jordbruksskule. Selv om antallet fremmøtte ikke var rekordartet, er det viktig å holde denne tradisjonen ved like. G.E. Bonde uttalte i sin tid at det var viktig å møtes på denne måten på forskjellige steder i Norge for å holde foredrag og diskutere. Han var redd for at hvis stevnet ble låst fast til et bestemt sted i landet, så ville det på en måte bli for institusjonalisert og organisert.

Nå synes jeg det er viktig å åpne for en debatt i Samfunnslivs spalter om hvordan vi skal holde frem i forhold til disse stevnene i årene som kommer. Samfunnsforholdene har endret seg gjennom de siste årene og det er stevner i stort antall over det ganske land i løpet av sommeren. Men nyorienteringen kan ikke regne med å samle tusener slik det gjøres på de forskjellige religiøse arenaer i landet. Vi synes å være en ganske liten flokk, uten noen medlemsorganisasjon og et større PR-apparat for spredning av B.D. Brochmanns tanker og ideer, som så sår trengs i disse markedsøkonomiske globaliseringstider. Likevel tror jeg på at kraften i det vi står for vil spre seg ut over i samfunnet etter hvert som folk får øynene opp for galskapen i det politiske systemet anno 2004.

Er det på tide å revurdere avviklingen av stevner på sommeren og legge dem til høsten, da skoler og universiteter starter og ungdommen kanskje er lettere å få i tale? Hva med stedsvalget? En fast arena, eller ulike steder i Norge?

La din stemme høre, enten med innlegg til avisen eller

i form av en epost eller telefonhenvendelse til redaktøren!

Avisen blir fortsatt lagt ut på eget nettsted under www.samfunnsliv.no. Det er klart at når avisen blir lagt ut i sin helhet på denne måten, er det kanskje fristende å la være å abonnere når man kan lese alt på internett gratis.

Større arbeider står for døren: oversettelse til engelsk av sentrale verker av B.D. Brochmann: "Kunsten å lese Bibelen" samt " Kristus i samfunnet". Vi har vært så heldige og fått tak i en oversetter til dette omfattende arbeidet. Vi har støttet Alternativt Samfunn med kr. 30.000,- til innbinding av BDB-bøker på lager samt gitt lovnad om dekning av porto etc. for utsendinger av bokverkene.

Vi vil dessuten, i den grad det er mulig, søke å gi dem som støtter opp om avisen i særlig stor grad og sommerstevnene, en økonomisk godtgjøring ut fra bestemte kriterier, noe vi skal komme tilbake til senere. Dette er noe som må drøftes nøye i redaksjonen.

Det er dessuten viktig at leserne gir tilbakemeldinger til redaktør om avisens profil. Vi setter liten pris på tilbakemeldinger som kommer via stedfortreder, som annen eller tredjehåndsupplysninger, av typen "Det er noen/mange/en del lesere som mener at avisen er for mye preget av stoff om samene, om pedagogikk, om negativ omtale av Israel eller USA."

Stå frem på egen hånd og si hva du mener om disse sakene!

Jeg vil takke Astrid Strømme for et godt opplagt stevne på Stend Jordbruksskule. Det kreves mye planlegging og arbeide med et slik sommerstevne. Det koster tid og ressurser, og vi vet at slikt arbeide gjøres uten noen form for kompensasjoner.

DOJ

APROPOS KRITIKKEN AV ISRAEL...

Leserne av Samfunnsliv kan merke seg at vårt motto er bl.a.: «Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å leve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn».

På denne bakgrunn synes vi det er riktig å komme med en berettiget kritikk av demokratiet Israel....

DOJ

KREFTSSVULSTEN EU?

Det er skremmende å lese om EU's økonomiske maktposisjon i verden. Talsmennene for globalisering og markedsøkonomi hevder at EU-organisasjonen er av det gode.

Mon det.

Kravet fra EU om fjerning av tollbarrierer og subsidier, fører til uante konsekvenser for enkeltland utenfor EU-familien.

NRK -1 avslørte i en dokumentar at Ghana gjennom en årrekke har vært selvforsynt av landbruksprodukter. Men EU-kommisjonen krevde at landet skulle fjerne sine tollbarrierer og subsidier til bøndene slik at andre land kunne få eksportere fritt

til Ghana. Presset ble så hardt at Ghana måtte gi etter, på bakgrunn av trusselen om handelssanksjoner.

Dette har altså ført til at kyllingbøndene har måttet legge ned til dels moderne anlegg og i steden måttet se på at EU dumper sine overskuddlagre av kylling inn i landet til priser som ghanesiske bønder, til tross for at dette er et lavkostland, ikke kunne konkurrere med. Paller på paller med frosne kyllingfileter pøser nå EU inn i landet. Dessuten enorme mengder sukker.

Dette er den nye metoden EU har for å opprettholde prisene på disse varene innenfor eget marked. Før lagret de matvarene i store kjøtt-, mel- og sukkerberg, slik at man kunne holde markedsprisene oppe. Nå

er det jo skammelig å lagre mat på denne måten uten at de kommer mennesker til gode, derfor dumpes disse varene nå i lavkostlandene i Afrika, etter at EU har presset dem til å oppgi beskyttelsen av egne bønder og gi globaliseringen grønt lys for fri handel.

EU-systemet eter seg inn i land som Ghana, nesten som en slags kreftsvulst det ikke er mulig å fjerne. Den er kommet for å bli og kryster landet i en jernhånd slik at Ghanas egne bønder er satt ut av spill og landet ikke lenger er selvforsynt, men er avhengig av dumpingsvarer fra EU-overfloden.

Det er sannheten om EU og WTO-politikken, den nye religionen i Mammons verden.

DOJ

Redaktører 2004

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI:
AUGUST:
SEPTEMBER:
OKTOBER:
NOVEMBER:
DESEMBER:

Astrid Strømme
Dag Ove Johansen
Astrid Strømme
Dag Ove Johansen
Astrid Strømme
Dag Ove Johansen

Totaliteten

Det ble, som kjent, forutsagt gjennom den universelle psykologi at Jesus Kristus skulle komme til verden. Det er (Esaias 7 kap 14 v i det gml T. Som sier: Derfor skal Herren selv gi eder et tegn: Se, en jomfru blir fruktsommelig og føder en sønn, og hun gir ham navnet Immanuel.) Profeten Esaias, som mottar denne spesielle melding fra vår universelle Gud, er seg bevisst opplevelsen i egen fantasi og meddelte derfor dette videre til verden. Slike psykofenomener har forekommet til alle tider og vil fortsatt og alltid skje, fordi vi mennesker ganske enkelt er skapt og mottakelig for psykiske meldinger fra den universelle sjel og totalitet som vi kaller Gud. Jeg nevner denne historien siden vi her skal inn på dette spesielle og vanskelige tema. Og det skjedde i de dager, for å holde oss fortsatt til skriften, at det utgikk et bud fra keiser Augustus at «all verden» skulle innskrives i manntall. Og som vi vet drog også Josef opp fra Galilea til Betlehem for å la seg innskrive i manntall sammen med Maria, som var fruktsommelig.

Og nøyaktig og underlig nok «i tidens fylde» fødtes Jesus Kristus, Guds sønn til verden, som forutsagt, født på rett sted til riktig tid og akkurat da «all verden» skulle innskrives i manntall for – å skattlegges. Men hva slags betydning skulle nå dette få for ettertiden, på et forhånd varslet sammentreff som dette? Vi får se!

Det er den mektige keiser Augustus, som «i tidens fylde» sitter med makten i Roma, (27 f Kr til år 14 e. Kr.).

Årsaken til denne så spesielle og kjente historie er keiser Augustus store problemer med Romas stadig sviktende finanser. Og økonomien må på en eller annen måte styrkes og forbedres skal Romas makt bestå. Han får omsider den geniale ide å reformere hele det gamle tungroddede romerske provinsstyre og likeså og spesielt den så ineffektive sviktende finansielle inntekt. Disse hans gullkantede fantasier resulterer i at «all verden», datidens romerske imperium, som grenset fra elven Rhinen og Donau i nord til elven Aufrat i øst og sydover til Israel og Egypten får tvangsinnført et offentlig manntall – system for individuell skattlegging.

Et oppdiktet destruktivt skattesystem i Mammons ånd, er virkelighetsgjort av keiser Augustus diktet inn i et økonomisk skatteforhold styrt av et offentlig lovfestet manntalls system som «all verden» tok i mot, dyrket og fortsatt trelle under. Nå sammenhengende i over 2000 år frem til i denne dag. Konger og makters skattegud. Nøden og fattigmannens gud.

Kristus kom, som nevnt, til verden akkurat når dette skjebnesvangre Mammongudens manntall og skattesystem innføres. Og det er denne samme gamle Mammon, Kristus senere skal bevisstgjøre og frigjøre oss fra. Når den tid måtte komme.

Det hele begynte jo slik (Matt. 4 kap 1 v.) at Kristus ble ledet av ånden ut i ørkenen for å la seg friste av djevelen i hele 40 dager. Å la seg friste av djevelen vil jo si det samme som å arbeide mot negative krefter i sin egen psyke. Mot ubevisste drif-

ter som skal bevisstgjøres. Mot det personlige ubevisste som skal gjøres bevisst.

Etter 40 dagers fristelse av djevelen og uten å ha tilført seg føde er Kristus hungrig og i denne sin fysiske tilstand lar han seg psykisk konfrontere av ja, hvem andre enn selveste «Keiseren» og «All verdens» gud den allmektige Mammon, som selvsagt, for anledningen er personifisert i djevelens skikkelse.

Nå er dette møte ikke til å oppfatte som en teaterforestilling for vårt fysiske øye å forstå, på en naturscene med kulisser i gråbrun ørken-sand. Et spill hvor Kristus og djevelen trer fysisk frem på scenen i en fantasifull replikkveksling om brød og penger. Nei, forestillingen er noe som foregår inne på vår sjelelige scene, for vårt indre øye, i fantasien. Det er en helt usynlig psykologisk forestilling vi står overfor, som Kristus fremskaper billedlig i sitt eget hode og fantasi. Det er av en historisk nødvendighet at Kristus her på denne spesielle måten får lære oss å oppleve den psykologiske egenskap «å se» med fantasiens øye for å bli seg bevisst til å skille mellom det bevisste og det ubevisste. Noe det utadvendte mennesket, som kjent, av natur er i mot.

Ja, hvorfor skjer nå dette drama ute i den ellers så tørre og ufruktbare ørken som er så spesielt? Hvorfor der? Sannsynligvis for å utelukke hele den materielle verden i fra all fantasi, tro og tankeliv. Ja, selv spørsmålet holder han på fysisk avstand for riktig å få satt og rettet all vår oppmerksomhets energi, mot noe som er langt viktigere – vår levende sjel. «Skatten i verdens aker».

Av Kristus mange liknelser er denne liknelse den eneste som viser til et helt spesielt psykologisk innhold, om noe så billedlig skal bevisstgjøres gjennom vår skapende fantasi. Og som har en avgjørende betydning for vår menneskeverdi, som psykisk sansevesen. Å overse opplevelsen av denne liknelse, eller oppfatte budskapet som uforståelig og bevisstløst vil bare forsatt vanskeliggjøre løsningen av våre rådende samfunnsproblemer.

Det som skjer er at Kristus fremskaper i fantasien, en psykodramatisk handling som går ut på å la sin Jeg-bevissthet, konfrontere mot det ubevisste, det som Kristus også kalte «Det sterke hus», eller «min Far» eller det som vi kaller vårt «Psykiske senter» og bolig for våre iboende drifter, som i dette tilfelle fremhever: «Den økonomiske drift», «Den midtpunktsøkende drift» og «Helhetsdriften», som alle har sitt utgangspunkt og liv fra dette vitale punkt i oss. Og det er disse tre psykiske drifter Kristus, som gjennom sin liknelse, vil at vi skal oppleve i vår fantasi.

Nå har, som kjent, B. D. Brochmann, bevisstgjort hele denne ørkenhistorien i sin bok «Polemikk I» og der gitt oss kunnskap om de tre drifters mange slags fristelser og den avgjørende betydning de har for vårt sosiale liv. Men opplevelsen av driftene ga BDB oss ikke. De må vi selv oppleve.

Skulle vi på alvor forsøke å følge og virkeliggjøre Kristus opplevelser av de tre fristelser må det først skje

en bevissthetsendring i oss. En oppmerksomhets endring fra den ytre fysiske til den indre psykiske verden, som nødvendigvis fordres, for å kunne «se» inn i fantasien. BDB benyttet seg av denne metoden og viste til eksempler som dette:

«Vi vet gjennom kunnskap at jorden er rund, (Romstasjonen) men vi kan ikke se dette gjennom vårt fysiske øye, men vi kan «se» den i gjennom fantasien. (Historie) På samme måte kan vi også «se» og oppleve våre usynlige drifter gjennom fantasien. For «Fantasien skal tjene til å orientere sjelen ovenfor den usynlige del av virkeligheten».

I Matt. 21 k. 12 v. viser Kristus oss et synbart fysisk eksempel hvordan vi kvitter oss med Mammons fiktivøkonomiske drift. Og Kristus gikk inn i Guds tempel og drev ut alle dem som solgte og kjøpte i Tempel, og pengevekslernes bord og duekremmernes stoler veltet han og han sa til dem: Mitt hus skal kalles et bedehus, men I har gjort det til en røverhule.

Vi vet jo at Guds tempel symboliserer det menneskelige hode, så i virkeligheten sier Kristus Vårt hellige hode og fantasi har vi gjort til en røverhule ved å tro og akseptere fiktivøkonomien i alt bankvesen og næringsliv som virkelighet.

Å oppleve bevisst den økonomiske drift, som totalitetsøkonomi for eksempel, må den oppfattes gjennom fantasien – for den usynlige totalitet kan ikke oppfattes annerledes enn gjennom fantasien.

Det er nytteløst å tro og mene at vi kan benytte oss av intellektet alene til slike usynlige indre anskuelser. Intellektet er utadvendt og kan ikke styre et indre psykisk ledet samfunn. All verdens nasjoner med sine alvorlige lidende Mammonproblemer beviser dette. De styres jo alle av det intellektuelle mennesket.

Disippelen Tomas sier: (ved å omskrive ham litt) «dersom vi ikke forstår og er oss bevisst vårt eget driftsliv, den økonomiske drift f.eks. vil den ganske enkelt drepe oss». Det er jo det vi alle opplever hver dag i alle våre samfunn. Mammon, som med sin manntallskontrollerte økonomi, hersker over oss mennesker og vår fantasi og skaper nød og fordummelse. Men blir vi den økonomiske drift bevisstgjort og opplever den i fantasien som Totalitetsøkonomi, kunne Tomas si videre: «da vil den frigjøre oss fra den rådende falske økonomi og fra alle krigens redsler» og gi overflod og fred.

Det koster å bli bevisst og frigjøre seg fra mammon! Vi får intet gratis!

I den først fristelse: «Gjør disse steiner (penger) om til brød» ser og opplever vi hver dag i pengeøkonomiens splittende og destruktive psykiske egenskap som vi ennå ikke er blitt oss bevisst. BDB har belyst hele dette økonomiske sykdomsbilde gjennom sin Totalitetsøkonomi. For all økonomi skal og må bevisst oppfattes som en Totalitet, noe som mange glemmer når de ytrer om økonomi.

Den andre fristelsen «Den midtpunktsøkende drift», med den symbolske tempeltiden, forteller enkelt at du skal ikke blåse deg opp eller bli høy på pæra og tro og ønske å være midtpunkt og tro at du er noe – for alt

På rett hylle? Enkelte av oss valde kan hende ikke det yrket som høver best til personlegdomen vår.

dette splitter totaliteten. Denne sterke psykiske drift opplever vi hver dag og time uttrykt i vårt eget miljø. Vi ser det blant rike menn og fremtredende politikere, konger og lignende dekorerte figurer.

Den tredje fristelsen «Helhetsdriften» sier at du skal ikke la deg friste av materiell luksus og økonomiske fordeler. Vi har bare et hode, en kropp og en mage. Når vi innfører og holder oss til totaliteten får alle jordens mennesker dekt sitt naturlige behov, som til en hatt på hode, til klær til kroppen, og nok mat til sultne mager. Totalitetsøkonomien gir overflod.

Hele Kristi lære går ensopret ut på å innføre den totalitære økonomi til liv og samfunn. Men å få dette til må vi også gjøre som det 1 bud sier: Du skal frykte og elske Gud og sette din lit til ham alene, fordi Gud er totaliteten. Det andre bud: «Du skal elske din neste som deg selv» eller «Du skal vise respekt og ansvar» så gjør vi dette for å utfylle hverandre i en totalitet. Eller som dette eksempelet sier: «Vi er alle trær som til sammen danner skogen» (og «et hvert tre som ikke bærer god frukt hugges ned og kastes på ilden»).

Vi skal tilgi 7 gange 70 for å innveves i hverandre for å unngå og ikke bryte totaliteten. For vår sjelvil og lengter etter å få gi seg selv til kjennet på denne måten fordi den selv representerer og er totaliteten.

Vår personlige psyke er livets sentrum for den psykiske totalitet på samme måte som Jeg-et er sentrum for bevisstheten. Vårt indre allmektige psykiske kraftsenter, som er Gud i oss, kan bare oppleves i gjennom fantasien og kan ikke oppfattes intellektuelt.

Når vi som individer går opp i helheten forsvinner griskheten og manntallssystemet osv.

Det er ikke så gåtefullt lenger å være seg bevisst det levende samfunn når Kristus gjennom sine tre fristelser lar oss «se» inn i fantasien at Gudsriket er nært. Det er bare de som dyrker guden Mammon og hans slavebindende manntallssystem som ennå er fremmed og ubevisst den nye opplevelsen av helheten i fantasiens menneskeverden.

Gunnar R. Hagen

Hagens islamhets

LARS GULE DR. ART. OG
MIDTØSTENFORSKER

Dagbladet på nett

Freitag 16. juli 2004

CARL I. HAGEN har benyttet den fundamentalistiske menigheten Levende Ord som talerstol for et krast angrep på islam. Hvorfor er ikke dette en like berettiget religionskritikk som den Human-Etisk Forbund har presentert over lengre tid?

Nå har aldri Hagen hevdet at der er religionskritikk han bedriver. Og det er kanskje like bra, for det er nesten vanskelig å begynne tilbakevisningen av Hagens mange feil og usannheter i framstillingen av islam. Han påstår at Muhammed aldri kunne ha sagt «La de små barna komme til meg» slik Jesus angivelig gjorde. Men Koranen understreker at barn er en gave fra Gud og uttrykker Guds velsignelse. Hagen hevder at Muhammed ville bruke barna for å islamisere verden. Han nevner ikke Jesu' misjonsbefaling som er langt mer eksplisitt enn misjonsbefalingen i Koranen, men synes likevel kristen misjon er flott. For øvrig sender Hagen vert, Enevald Flåten, barn på misjonsoppdrag i utlandet og i forberedelsene inngår også tungetale.

Påstanden om at palestinske muslimer bruker sine barn i kampen mot Israel er direkte løgnaktig. Antallet barn (under 18 år) som er brukt som selvmordsbombere er minimalt og blir selvsagt fordømt av de aller fleste palestinere og muslimer. Like

selvsagt er det at de mange barn som blir drept av israelske soldater, blir oppfattet som martyrer. Dette er en naturlig sorgreaksjon i et samfunn hvor religion fortsatt spiller en stor rolle.

DET ER SANT at Koranen og Muhammeds budskap ellers inneholder mye kritikkverdige, ja i hovedsak er budskapene i Koranen gale med hensyn til verdens beskaffenhet og hvordan menneskene bør leve. Vitenskapen forteller oss at det islamske verdensbildet er galt, og menneskelig erfaring og fornuft har gitt oss andre verdier og moralregler enn mange av dem som er sentrale i islam, blant annet menneskerettighetene. Men nøyaktig det samme gjelder i forhold til den kristendommen Hagen nå forsvaret.

Derfor blir det meningsløst når Hagen refererer til kristne grunnverdier. Hva er disse grunnverdiene? I talen nevner Hagen to eksempler på angivelige norsk-kristne grunnverdier: respekt for det forfedrene har gjort og toleranse. Når det gjelder respekten for forfedrenes innsats er det neppe tvil om at den er langt større i andre land enn i det «kristne» Norge. Det er faktisk et kjennetegn ved moderne samfunn at man vender fortiden ryggen og ser framover. Derfor er det et problem i forhold til utvikling og framskritt at så mange muslimske land er for opptatt av respekt for forfedrenes verdier og praksis. Gjennom sine uttalelser demonstrer Hagen hvor lite han vet om religion, historie og samfunnsutvikling både i Norge og internasjonalt.

Toleranse betyr å kunne leve med de av andres tro, meninger, hold-

ninger og handlinger en selv er dypt uenig i. Toleranse innebærer faktisk å forsvare andres rett til å være annerledes. Dersom muslimene ikke er enige i hvordan vi har det her, kan de reise dit de kom fra, sier Hagen. Hele hans tale demonstrerer intoleranse. Toleranse er en krevende øvelse Hagen har demonstrert at han ikke mesterer. For øvrig er det liten tvil om at islam historisk, om ikke i dag, har utvist en langt større grad av toleranse enn det kristendommen har gjort.

BÅDE HUMAN-ETISK FORBUND og undertegnede har vært krasse i kritikken av islam og andre religioner. Humanister mener gjerne religion representerer en form for undertrykkelse og selvundertrykkelse ved at man underkaster seg absolutte dogmer og religiøse leders autoritet. Derfor mener vi at kritikk av religion er en viktig forutsetning for frigjøring og for sosialt framskritt. Samtidig er vi forpliktet på menneskerettighetene, som så langt er det beste juridisk-moralske grunnlaget for fredelig sameksistens i et pluralistisk samfunn. Derfor er Human-Etisk Forbund også forpliktet på religionsfriheten og har vært konsekvente forsvare av muslimers rett til å være muslimer. Vi liker ikke hijab, men så lenge dette ikke skader andre må muslimske kvinner få gå kledd som de vil. Det mener ikke Hagen som synes et forbud mot hijab er i orden. Han kritiserer muslimske land for ikke å tillate bygging av kirker, men «forstår» motvilje mot bygging av moskeer i Norge.

I sin tale hos Levende Ord sam-

menligner Hagen islam med nazismen. Dette gjør han i en menighet som vektlegger apostolisk, karismatisk lederskap inspirert av Gud - en form for lederskap som har sine klare paralleller til den fascistiske ideologiens førerprinsipper. Den totale mangel på konsekvens er himmelrope.

HAGEN FREMHOLDER i sin tale at Israel er et symbol i kampen mot terrorisme. Det er viktig ikke stillestående å akseptere at terrorer vinner fram, sier han. Dette er det ikke vanskelig å være enig i, men derfor blir det desto mer paradoksalt at Hagen ukritisk forsvaret en stat som ble opprettet gjennom blant annet terror og etnisk rensing. Hagen er skeptisk til innvandring som kan føre til endringer i det norske samfunnet, men han har ingen problemer med ukritisk å forsvare en stat basert på et kolonialistisk innvandringsprosjekt som innebar at palestinerne land ble fratatt dem. Han har ingen fordømmende ord overfor den fortsatte okkupasjonen av Vestbredden eller bosettingene der, som fortsetter ranet av palestinerne. Det er ikke tilfeldig at Hagens forgjenger og forbilde, Anders Lange, forsvarte en tilsvarende politikk i Sør-Afrika. Vi har til gode å høre Hagen ta avstand fra fanatiske jøders bruk av sin religion til å legitimere den fortsatte okkupasjonen av palestinske områder, men han opptrer gjerne i en menighet som ser opprettelsen av Israel og fordrivelsen av palestinerne som Guds vilje og et endetidstegn. Når det er israelsk politikk som er det avgjørende hinder for reelle forhandlinger, er den totale mangel på for-

ståelse for palestinerne rettigheter intet bidrag til en fredelig utvikling.

EN RELIGIONSKRITIKK som ikke bygger på faktiske kunnskaper og som heller ikke er konsekvent, men overser den samme typen undertrykkende ideologi og holdninger i egen religion, har selvsagt lite med seriøs kritikk å gjøre. Den forfaller til hets mot islam. Her går skillet mellom Human-Etisk Forbunds religionskritikk og Hagens opportunistiske propaganda for kristendommen.

Det er mye i det kristne budskap jeg avviser, men nestekjærlighetsbudet er også god humanisme. Denne delen av kristendommen handler om respekt og medfølelse for mennesker, særlig de som er i en vanskelig situasjon. I nestekjærligheten ligger også et krav om toleranse, men nestekjærlighet og toleranse har aldri kjennetegnet Hagens politikk.

Hans opportunistiske populisme kjennetegnes av en kynisme som ikke er akseptabel i vårt samfunn. Hans utsagn i denne sammenheng nærmer seg det ondskapsfulle. Hagens umoral i denne sammenheng er ikke en gang misforstått altruistisk, dvs. at han egentlig mener det beste for muslimene, men er basert i pur egeninteresse, kanskje på sitt partis vegne. Hagens uetiske holdning i innvandringssspørsmål er så alvorlig at han av den grunn bør isoleres politisk.

Den religiøse forvirringen bare øker

I Dagbladets Lørdagsmagasin av 30. juli 2004, finner vi en artikkel med tittelen MENINGEN MED LIVET.

Her intervjuer man en rekke unge mennesker med forskjellig religiøs bakgrunn. Man kan lese om Sumet (20) som aldri har klippet håret eller skjegget. Han er sikh. Videre om 15-åringen Lars Johan som konverterte til katolisismen som 13-åring og skiftet navn til Amandus Amadeus. Så er det om Jenny (19) som er mormoner. Dessuten Hamzah (20) som er ahmadi-muslim, Aleksander (20) som er jøde, Nanna (17) som er kristen og til slutt Mariam (19) som er sunni-muslim.

Det er interessant å ha lest B. D. Brochmanns bøker der han beskriver Jesus Kristus som en frelser fra alle religioner. I stedet

har kirken gjort ham til en alminnelig religionsstifter på lik linje med Muhammed eller Buddha. Den religiøse forvirringen bare øker fra dag til dag.

Hvorfor skal man kalle seg jøde eller muslim, kristen eller sikh?

Er vi ikke alle mennesker på denne kloden, den eneste levelige planeten i dette solsystemet?

Det er blitt uttalt at religion er opium for folket.

Kanskje er det et poeng i dette likevel?

DOJ

Organisert kriminalitet eller et kristent samfunn

Vi som lever på landsbygda opplever at samfunnet mer og mer besettes av mafia. Sprit, sigaretter og narkotika er det som det handles med. Å komme i konflikt med denne sak er ikke ufarlig, og det snakkes om brutalitet som får en til å fryse på ryggen. Denne sak arbeider for å få så mange som mulig hektet på stoff, og

de har et apparat f.eks. i et nabo hus der de sender tekst inn i ditt hus, som du leser ubevisst eller bevisst, men du kan komme til å gjøre det du ellers ikke ville, de påvirker deg på denne måte til de har fått sin onde vilje. Vi skulle nå fått det desentraliserte samfunnet med en rentefri og dekapitalisert økonomi som ville

umuliggjøre slik virksomhet. Menneskene ville bli nødt til å se livet som den virkelige verdi. Kristus sine ord om at menneskene skulle elske hverandre og tjene hverandre i stedet for å utbytte hverandre, ville bli en virkelighet.

Armand E. Nyhus

UBEGRIPELIGE USA

Tre land har ikke ratifisert FN's barnekonvensjon: Sudan, Somalia og USA.

De to førstnevnte landene kjenner jo de fleste forholdene i, men at USA er en slik versting, er ubegripelig.

Men kanskje dette er noe av årsaken til at det foregår tortur av barnefanger i amerikanskstyrte fengsler i Irak? Og at man setter ungdommer på dødsceller i USA?

DOJ

HAGENS VISDOM

- Vi bør støtte Midt-Østens eneste demokrati, for all erfaring viser at demokratier ikke går til angrepskrig mot andre land, sa Carl I Hagen til Vårt Land.

Nei, demokratiet USA er vel bare på ferie i Irak?

DOJ

Gjerdes ute fra egen jord

Tusenvis av palestinske bønder er stengt ute fra sitt eget land av barrièren Israel bygger rundt Vestbredden. Her kan andre krysse uten tillatelse, men ikke jordeierne selv.

JOHN HULTGREN
Falama, Vestbredden

Aftenposten på nett

Klokken er 11.40, og solen steker mot det vakre kulturlandskapet rundt oss. Vi står ved en av portene i barrièren som bygges rundt Vestbredden, og som Israel sier er nødvendig for å hindre palestinske selvmordsbombere fra å nå israelske byer. Nå venter vi på at israelske soldater skal komme for å åpne.

Det gjør de tre ganger i døgnet. I dette området sto barrièren, som her har form av et gjerde, ferdig i oktober i fjor. Fra da måtte alle palestiner som må krysse gjerdet for å komme til sine landområder, søke om tillatelse. Den israelske menneskerettighetsorganisasjonen B'tselem har fulgt prosessen, og presenterer i en ny rapport en skremmende virkelighet av forskjellsbehandling basert på rase.

- Systemet med tillatelser er rasistisk. Absurd nok er det bare palestiner som trenger tillatelse. Jøder kan fritt reise inn selv om de ikke er borgere av Israel, mens palestiner som søker om tillatelse, står foran et byråkratisk mareritt, konkluderer B'tselem.

Organisasjonen er finansiert av blant annet det norske utenriksdepartementet, EU-kommisjonen og en rekke andre europeiske og amerikanske organisasjoner og statlige foretak.

Barrièren bygges ikke på den såkalte grønne linjen, som var delingslinjen mellom Vestbredden og Israel frem til 1967-krigen. I stedet bygges den noen steder langt inne på palestinsk område. Og det er her problemet oppstår. For hvordan skal palestinerne som eier landområder som

nå ligger på israelsk side av gjerdet, faktisk få tilgang til jordene sine?

En fersk avgjørelse i Israels høyesterett pålegger domstolen staten Israel å endre traseen for en annen del av barrièren, nordvest for Jerusalem. I kjennelsen heter det at ruten må flyttes fordi den skaper for stor lidelse for innbyggerne, blant annet fordi den hindrer bønder tilgang til sine jordområder. Avgjørelsen gir nytt håp også til andre som bor i områder langs barrièren, fordi avgjørelsen er ventet å danne presedens for behandling av en lang rekke saker hvor palestinere har klaget trasévalget inn for høyesterett.

Klokken er snart 12, og de fleste som venter foran porten, har trukket inn i skyggen. Porten skal åpnes snart, men ingen vet akkurat når.

Den åpnes først om morgenen. Så kommer lunsjåpningen, som vi venter på, som regel mellom 12 og 12.30. Og så er det kveldsåpning klokken 18. Da går de palestinske landeierne og deres familiemedlemmer hjem igjen til boligene sine på østsiden av barrièren.

Og dagen etter er de tilbake foran porten. Noen får lov til å ta med seg traktor, andre ikke. Noen får ta med esel, andre ikke. Og noen får ikke lov til å passere i det hele tatt. 25 prosent av dem som søker om tillatelse til å passere gjennom porten, får avslag.

Det vil si at hver fjerde palestinske bonde i dette området ikke lenger får lov til å dyrke sin egen mark.

- Vi må gjennom dette hver eneste dag. Inn og ut, vente og vente, sier Riad Ahmed Chahwan, som står med en stor tang i hendene. Han har nettopp åpnet vanningsanlegget på den østlige siden av barrièren, og nå venter han på å kunne krysse for å kunne åpne på den andre siden av gjerdet også.

Gjerdet går tvers over hans eiendom, og deler jordstykket hans i to.

- Du vet, det jeg skal gjøre tar bare en halvtime. Men jeg må likevel vente til klokken 18 før jeg kan gå tilbake igjen. De israelske soldatene lar ikke porten være åpen lenge nok til at jeg kan gå tilbake i lunsjåpningen, forteller han.

I denne seksjonen av barrièren, som ligger mellom Tulkarem i nord og Qalqiliya i sør, er det 12 porter. Men bønder får bare lov til å krysse gjennom fem av dem. Noen bønder som har en port rett mellom sin bolig og sitt landområde, må reise en god omvei i begge retninger fordi porten ikke defineres som en landbruksport.

Den lange rekken av palestinske selvmordsangrep mot israelere er årsaken til at barrièren er blitt bygget, sier Israel, og kaller den et antiterroregjerde. Mer enn 100 selvmordsbombere har sprengt seg selv og flere hundre andre til døde i løpet av den andre intifadaen, som startet i september 2000.

Og det virker, sier regjeringen til Ariel Sharon. Antall selvmordsangrep er sterkt redusert etter at deler av barrièren var ferdig.

De palestinske bøndene som står her foran en av portene i gjerdet, ser det hele annerledes. I likhet med de aller fleste palestinerne mener de at sikkerhet ikke er den viktigste grunnen til at Sharon bygger barrièren. Den reelle grunnen, tror de, er at Israel vil stjele mer land fra palestinerne.

- Hvis den ble bygget på grunn av sikkerhet, så kunne den vel ha vært bygget på 1967-grensen, kunne den ikke? Den er ikke her, den er langt der borte, forbi våre jordområder, sier 31 år gamle Samer Daher. Han har nå fått tillatelse til å passere gjennom porten i seks måneder. Tillatelsen varierer i gyldighet fra to uker til seks måneder.

- Tror du ikke nettopp denne barrièren er årsak til at det er færre selv-

mordsangrep nå?

- Ingen mur kan stoppe angrep. Den eneste måten å stoppe det på, er en rettferdig løsning, en palestinsk stat. Det er viktig å spørre seg hvorfor enkelte velger å sprengte seg selv til døde. Hvilken utrolig fortvilelse og håpløshet som ligger bak. Men det er også viktig å spørre seg hva som skal til for at ingen vil sprengte seg. Det vil være fordi de har et godt liv, fordi de kan forsørge familien sin, eller har et håp om å få en utdanning og en jobb. En mur gir ingen slike utsikter, svarer Samer.

Før han fikk sin siste tillatelse til å passere gjennom gjerdet til sitt eget landområde, ble han nektet adgang i åtte måneder. Da han fikk lov til å krysse gjennom gjerdet til sitt eget landområde igjen, var grønnsakene han dyrker i drivhus, helt ødelagt.

- De prøver å få oss til å glemme, sier 39 år gamle Ahmed Said Alnabe.

Klokken er blitt 12.30, og flere begynner å lure på om soldatene i det hele tatt kommer for å åpne porten til lunsjtid i dag. Flere forteller historier om dager da jeepen med israelske soldater aldri dukket opp, og bøndene ble stående i time etter time for å slippe gjennom den ene eller andre veien.

Ahmed Said Alnabe har søkt om tillatelse til å passere gjennom denne porten fire ganger etter at den ble etablert i oktober i fjor. Han har fått nei hver gang.

- De vil lage så store problemer for oss at vi gir opp landområdet vårt på den andre siden av dette gjerdet. Nå er det vanskelig å dyrke marken der for alle. For meg er det umulig, og etterhvert kommer det sikkert til å bli umulig for flere, sier han.

- Det egentlige spørsmålet er hvorfor vi skal trenge en tillatelse for å reise til vårt eget land, skyter Samer Daher inn.

- Ja, det er det som er selve spørsmålet. Dette gjerdet stopper livet vårt. Jeg har fem barn og en kone, men har ikke lenger noen inntekt fra mitt eget land. Derfor har jeg måttet leie land på vår side av gjerdet, sier Ahmed Said Alnabe fortvilet.

En av småguttene har sett noe bevege seg langs gjerdet flere hundre meter unna, et tydelig tegn på at jeepen er underveis, så palestinerne begynner å forberede seg. Og ganske riktig, klokken 12.35, stanser en militær jeep ved porten, og to israelske soldater hopper ut.

Soldatene har tydeligvis lagt merke til at Aftenpostens korrespondent og tolk er på stedet, og kommer straks over for å kontrollere våre pressekort utstedt av regjeringens pressekontor. Så lenge de er gyldige, får vi ingen problemer. Palestinerne rundt oss smiler, for de tror at soldatene vil oppføre seg spesielt godt nå som det er utenlandske journalister til stede.

Så kan de palestinske bøndene og jordeierne krysse gjennom porten én etter én. De israelske soldatene kontrollerer at papirene er i orden, og lar dem passere.

Etter at alle er kommet igjennom, er porten fortsatt åpen, og en feltarbeider i B'tselem som har fulgt denne praksisen svært nøye i over et halvt år, forteller meg at det bare er fordi utenlandske journalister er til stede.

- Vanligvis stenger de den med én gang, sier han.

Og noen minutter senere kommer Riad Ahmed Chahwan spaserende gjennom porten igjen, tilbake til oss, fortsatt med tangen i den ene hånden, og med et bredt smil om munnen. - Dette er første gang jeg har klart å komme meg tilbake i løpet av lunsjåpningen. Kan ikke du komme og være her hver dag?

Fra Fædrelandsvennen:

Jorden kaller politikerne

Berit Svensen
Kristiansand

«Folkets vilje. Pøh!» Valget er over. Tingenes tilstand faller på plass. Man tror at folkets vilje er hørt, men er det ikke. Personer som vi trodde på i politikken, ble gitt ekstra stemmer; men det hjalp lite. Partiet ordnet opp på kammeret etterpå og plasserte gamle ringrever på topp enda de etter folkets vilje havnet langt nede på lista. Yngre krefter blir skjøvet ut enda de slo gamlekarer på målstrukken. At erfaring og kontinuitet må tas vare på fatter jeg også, men gode ledere tar vare på den underkoken av yngre som vil noe.

All erfaring viser at vi glemmer fort. Om fire år har vi glemt alt sammen, tilgitt det meste, og går til urnene med samme innsatsvilje som i år.

Politikerne lever i en sfære, vi andre i en annen. Forbauset skjønner de ikke forakten blant grasrota. Rister oppgitt og arrogant på hodet, overser/overhører velgernes klagerop og kjører over dem vi ville ha i styre og stell til å representere oss. Slik er politikken. Folkets vilje. Pøh! At politikerne ikke begriper at velgertallet krymper fra år til år bekrefter bare min påstand om at de lever ikke blant oss. De er på en annen planet.

Valgflesket var harskt som vanlig. Ingen tror lenger på løfter. Unger og

gamle folk får nusser og klemmer av folk de aldri har sett før, og vanker det bløtkake attpåtil på gamlehjemet, så må det jo være en kjekk dame som var på besøk? Vi stemmer på ho. Hun var så pen i tøyet. Jeg tør påstå at der er lite besøk av politikere nå – i barnehager og på eldresentrene.

Politikere på valg burde heller fortelle hva de har utrettet de siste årene. Ramse opp en meritliste. Men akk, den blir kanskje for tynn for noen. Da er det morsommere å gi bort penger man ikke har, tomme ord og løfter. Alltid er det noen som faller for det. Og om to og fire år er det på'n igjen, som Jan Eggum synger. Gjesp...

HAGENS EVANGELIUM

Carl I. Hagen har startet sitt korstog mot islam. Hvis verden hadde vært så enkel som Hagen fremstiller det som, ville vi også måtte saumfare kristendommen på samme måte. Hvem er den sanne representant for kristendommen i Norge? Jehovas Vitner, Frelsesarmeen, adventistene, pinsevevnerne, baptistene, den luthersk-evangeliske kirken, Smiths venner, Guds menighet, Børre Knudsen, læstadianerne, Misjonsforbundet, Samemisjonen, Israelmisjonen, Levende Ord eller en eller annen av de andre avartene av kristendommen i vårt land? Og hvilken kristendom er det snakk om?

Her finnes uttalige fundamentalistiske retninger innen kristendommen. Levende Ord er ett av dem, forsamlingen der Hagen holdt sitt innlegg mot islam. Levende ord tolker Bibelen helt bokstavelig og regner seg som eneste sanne vei til frelse. Mange av disse kristne gruppene holder seg strengt til Bibelens segregering når det gjelder kjønnskillet mellom mann og kvinne. Innenfor de aller fleste gruppene er det en streng patriarkalsk styring av liv og lære. De preker også en streng forbudslinje som ikke er i samsvar med dagens samfunnsutvikling. Likstilling er et fremmedord.

Fysisk avstraffelse av barn er ikke uvanlig innenfor disse såkalte kristne grupperingene. Dessverre heller ikke mishandling og misbruk. Bare som et apropos til Hagens innlegg hos Levende Ord der han fremholdt at Jesus sa: La de små barn komme til meg.

DOJ

Ingen forandring i Irak

TARIQ ALI
HISTORIKER OG FORFATTER

Tirsdag 20. juli

Dagbladet på nett

FORANDRER DET FAKTUM at FN nå støtter okkupasjonen av Irak overhodet noe som helst?

Medlemslandene i Sikkerhetsrådet forfølger sine egne interesser, har planer som skal realiseres, kontrakter å kjempe for, og dette - ikke prinsipper - avgjør hvordan de handler og stemmer. Etter den amerikanske okkupasjonen av Irak var det allerede klart at tyskerne, franskmennene, russerne og kineserne ville være «venner» med amerikanerne - akkurat som småbarn som trosser sine foreldre og så, når det går opp for dem hvor pengene og autoriteten ligger, gjør helomvending og får sukkertøy som belønning. Dermed er alt såre vel. At Sikkerhetsrådet aksepterte okkupasjonen så raskt i fjor, var allerede en indikasjon på at den imaginære konstruksjonen «det internasjonale samfunnet» var tilbake. Er det noen som husker tilbake til da vietnameserne styrtet Pol Pots redselsregime i Kambodsja? Det gikk tolv år før USA og Storbritannia ble enige om å anerkjenne det nye styret. Det tok mindre enn tolv uker før den nå diskrediterte USA-agenten Ahmad Chalabi smilte til fotografene i FN.

SÅ DET BURDE IKKE være noen overraskelse at Sikkerhetsrådet nå gir sin støtte til okkupasjonen. Al-

lerede før den siste avstemningen hadde Lakhdar Brahimi, den PR-bevisste algerieren, påtatt seg jobben å gå inn etter en imperialistisk invasjon og forsøke å «gjøre rent» så fort som mulig. Kaoset han skapte i Afghanistan ved å innsette en tidligere amerikansk etterrettingsagent, Hamid Karzai, blir verre dag for dag. Brahimi er mer intelligent enn Cheney og Rumsfeld, for ikke å snakke om Bush, og er nok innstilt på en storrengjøring, men nå og da får han ikke tillatelse til å arbeide så hardt som han vil.

Før krigen sa de at Irak hadde masseødeleggelsesvåpen som truet Vesten. De av oss som var motstandere av krigen, sa at dette var en løgn. George Bush, Tony Blair, Silvio Berlusconi og den nå utstemte spanske statsminister Aznar antok at hvis de bare gjorde løggen stor nok, ville folk tro at det var noe sannhet i den. Det gjorde de imidlertid ikke. Nå er det akseptert: Det fantes ikke masseødeleggelsesvåpen i Irak. Den 7. juli måtte selv Tony Blair, den mest innbitte Bush-tilhengeren i Europa, innrømme at det ikke fantes masseødeleggelsesvåpen i Irak.

SÅ BLE VI FORTALT at folket i Irak ville hilse «frigjøringen» velkommen. Noen av oss kom med advarsler om at det ville oppstå en motstandsbevegelse. Vi ble beskyldt for å leve i fortida. Motstanden kom og avslørte de skjøre premissene okkupasjonen var bygd på. Amerikanske militære ledere sa da at motstanden bare var overlevninger fra det gamle regimet under ledelse av Saddam Hussein, og at så snart han ble tatt, ville problemene være over. Vi hev-

det at etter at Saddam var tatt, ville motstandsviljen vokse seg sterkere. Det er nå opplagt at med delvis unnatak av kurdiske stammeledere, ønsker majoriteten av irakerne Vesten ut av landet sitt. Opptøyene i Sør-Irak i april viste hvor svakt okkupasjonsmakten sto. Den angloamerikanske invasjonen har etter hvert mistet enhver form for troverdig begrunnelse. Det finnes ingen masseødeleggelsesvåpen. Det presserende behovet for å bringe demokrati til Irak, for ikke å snakke om hele Midtøsten, revurderes, og et gammelt imperialistisk visdomsord kommer til heder og verdighet: Arabere foretrekker en sterk leder.

Vil borgerne i de krigførende landene nå følge det spanske eksemplet og straffe sine ledere, eller er hukkommelsen så kort i disse dager at løgner enten blir vurdert som ubetydelige eller rett og slett glemt? En engasjert, intelligent og årvåken befolkning må sørge for at deres ledere ikke slipper straffen fra mord.

USA har allerede tapt mediekrigen. At statuen av Saddam ble revet ned med hjelp av amerikansk militært utstyr og en håndfull leiesoldater i en by med en befolkning på flere millioner, førte ikke akkurat tankene hen på rivningen av Berlinmuren. Det er bildene av torturen (som deler av Vestens medier lett henslengt kaller «overgrep») som nå har blitt symbolet på krigen og den kolonialistiske okkupasjonen.

Ethvert folk som har vært underlagt kolonistyre, vet at tortur har vært en fast ingrediens i imperialis-

tisk politikk. Da nyhetene ble kjent bekjentgjorde Gerry Adams, Sinn Fein-lederen, i en avisartikkel hvordan han selv hadde blitt kledd naken og ydmyket av britene. Mange palestiner har forklart hva som fortsatt foregikk i de israelske gulagene. Det var Vestens borgere som var overrasket. De hadde glemt hva deres ledere hadde drevet med i meste parten av det tjuende århundret.

Planen om å «overføre suverenitet» til irakerne var selvfølgelig enda et fantasibilde laget med tanke på barna der hjemme - borgerne i NATO-landene, som stoler til overmål på sine medier når det gjelder informasjon. Ironien i alt dette er, som alle irakere vil huske, at dette er en farselignende gjentakelse av det britegjorde etter første verdenskrig da de fikk mandat fra Nasjonenes forbund til å styre Irak. Da kontrakten utløp opprettholdt de sine militærbase og fortsatte å dominere Irak. Det var den britiske ambassaden i Bagdad som tok de viktige beslutningene.

Og nå, etter den såkalte overtakelsen, er det den amerikanske ambassaden som skal bekle denne rollen, og John Negroponte, en erfaren og durkdreven utøver av kolonial makt, som så med anerkjennelse på at dødsskavdronene lot blodet flyte i Mellom-Amerika, blir den egentlige herskeren i Irak. Den tidligere CIA-agenten Ayad Allawi, som innledet sin karriere som politispion for Saddams-regimet og sto bak angiveri av flere dissidenter, blir den nye «statsministeren». Hvordan kan selv den mest naive tilhenger av det amerikanske imperium se dette som en

overføring av suverenitet?

INGENTING KOMMER TIL Å forandre seg i Irak. Det er en fantasi-verden hvor ting får den betydningen okkupasjonen vil og ikke den betydningen de egentlig har. Det er motstandsbevegelsen i Irak som vil avgjøre landets framtid. Det er deres aksjoner mot både utenlandske soldater og innleide leiesoldater som har gjort okkupasjonen umulig i lengden. Det er deres nærvær som har gjort at Irak ikke har blitt henvist til en obskur plass i avisene og oversett av fjernsynskanalen. Det er motet til de fattige i Bagdad, Basra og Falluja som har avslørt de av Vestens politiske ledere som støttet dette narrespillet.

De eneste alternativene USA nå har, er å trekke seg tilbake eller å øke undertrykkelsen. Men om Negroponte vil satse på å «gjøre reint bord» før det amerikanske presidentvalget, gjenstår å se. Det kan i så fall være risikofyllt. I mellomtida forsøker angloamerikanske medier (i disse dager er BBC faktisk enda feigere enn CNN) å late som det finnes et nytt Irak.

Men i det okkuperte landet er Allawi og hans følgesvenner smertelig klar over at deres regime hviler på amerikansk militær makt. Uten denne vil regimet råtne på rot og død. Den irakiske motstandsbevegelsen er også klar over dette, og det er grunnen til at den såkalte overføringen av suverenitet ikke forandrer noe som helst.

(Tariq Alis siste bok er Bush in Babylon: The Recolonisation of Iraq)

Fra Fædrelandsvennen:

Kritisk til krigsoppgjøret

Av Terje Eriksen

Listen over samtlige 50 norske dødsdømte etter andre verdenskrig er nå samlet i en ny bok. Tre av dem var sørlendinger.

Kristiansand: Den unge historikeren Lars-Erik Vaale er kritisk til etterkrigsoppgjøret. Det går fram av hans nye bok «Dommen til døren», som han lanserte på HiA i går i samtale med førsteamanuensis Olav A. Abrahamson.

Vaale mener at etterkrigsoppgjøret er et brudd med vår humanistiske arv. Dødsstraffen, som ble gjeninnført i 1945, var et barbarisk tilbakeslag.

Vaale representerer en ny generasjon historikere som ifølge ham selv ser mer objektivt på det som tidligere er kalt landssvikoppgjøret, men som Vaale omtaler som etterkrigsoppgjøret.

Han mener at de som anklaget og dømte etter krigen, så på NS-folk som patologisk onde.

– Det er lettere å forstå disse menneskene i dag. Jeg tar avstand fra deres handlinger, men kan forstå det menneskelige perspektiv, sa forfatteren blant annet under gårdsdagens lansering.

37 henrettet

Vaale er kritisk til en rekke sider ved rettsoppgjøret, blant annet at det ble reist sak mot alle NS-medlemmer. I boken trekker han

fram en rekke enkeltskjebner for å påvise at «det ikke var så merkelig at det gikk som det gikk».

Dødsstraffen ble avskaffet i Norge i 1902, ut fra det hensyn at en slik straffemåte var forrående og demoraliserende for et samfunn. Ved frigjøringen i 1945 ble dødsstraffen innført igjen, og den kom til å spille en sentral rolle i det norske etterkrigsoppgjøret. Påtalemyndighetene la ned påstand om dødsstraff i 139 tilfeller. 72 personer ble faktisk dødsdømt, inkludert tyske og utenlandske krigsforbrytere, 37 av disse henrettet ved skyting.

Hvorfor ble dødsstraff gjeninnført etter krigen? Hva veide tyngst – for og imot?

Hevn

Boken tar for seg de ulike sidene ved gjeninnføringen av dødsstraffen: Lovgivning, rettspraksis og opinion. Her presenteres de innestengte følelsene av hat og trang til hevn i 1945, men også de høyverdige idealene som disse følelsene ble veid imot.

Vaale publiserer for første gang hele listen med navnene på 50 nordmenn som ble dømt til døden mellom 1945 og 1948. I tillegg er det laget en kort biografi over hver av dem. Tre av de dødsdømte var fra Sørlandet:

Olav Borgli, født 21. desember 1903 i Bygland. Politifullmektig ved Statspolitiet i Oslo. Enstemmig dømt til døden for medvirkning til drap (ledet eksekusjoner av nordmenn). Enstemmig nedsatt av Høyesterett til tvangsarbeid på livstid. Løslatt på prøve i 1952.

Helge Broms, født 21. august 1920 i Tvedestrand. Agent,

tolk og etterforsker ved Sicherheitspolizei i Oslo. Enstemmig dømt til døden for grov tortur i tjenesten. Enstemmig nedsatt av Høyesterett til tvangsarbeid på livstid. Løslatt på prøve i 1954.

Ole Wehus, født 25. juni 1909 i Kristiansand. Politibetjent ved Statspolitiet i Kristiansand. Dømt til fengsel på livstid for medvirkning til drap og grov tortur i tjenesten. Enstemmig skjerpet av Høyesterett til døden. Henrettet på Akershus festning den 10. mars 1947.

Kvinner

Boken lister også opp dødsdommene over de 22 tyske og utenlandske krigsforbryterne i Norge – 12 av de dømte ble henrettet.

Vaale fremholder i boken at kvinner ble mildere behandlet enn menn. Av de rundt 45.000 nordmenn som ble straffedømt for ulike former for landsforræderi etter 1945, var bare en tredjedel kvinner. Påtalemyndighetene la ned påstand om dødsstraff overfor 96 nordmenn, og kun tre av disse var kvinner. I boken vises det til et eksempel der mannlige angivere ble skutt for forbrytelser som utvilsomt var mindre alvorlige enn det en kvinnelig angiver ble dømt til fengselsstraff for.

Selv om en likeverdig behandling av kvinner og menn i strafferettslig forstand synes både logisk og rettferdig, var det neppe i samsvar med gjeldende norsk rett den gang – og er det trolig heller ikke nå. Men det går fram av Vaales nytolkning at kjønn utvilsomt var en avgjørende faktor ved grensedragningen mellom liv og død da fru Justitia talte under det norske etterkrigsoppgjøret.

Sakset fra: - IAT- The International Anarchist Tribunal
<http://www.anarchy.no/iat.html>

Kaos – ikke anarki i Irak

Anarki i Norge – ikke kaos

Anarki? Ikke i Irak etter Saddam, NRK-Dagsrevyen, Aftenposten, Reuters og NTB m.fl!

Brunt kort advarsel til Dagbladet ved Einar Hagvaag og Jon Terje H. Hansen

Dagbladet ved Einar Hagvaag og Jon Terje H. Hansen skriver tirsdag 25.03.2003: "...det hersker et anarki i Sør-Irak: Det betyr ingen lov og orden, men ennå langt fra full normoppløsning og kaos." Dette er feil. Anarki betyr uten hersker og herskernes lov og "orden", men ikke uten regler, herunder offentlige lover, rettsikkerhet og ordensvesen. I Sør-Irak er det antakelig polyarki (mange herskere), oklarki (pøbelvelde), den sterkeste "rett", lovløshet, etc, og således ikke anarki. I henhold til Oslo konvensjonen av 1990, se <http://www.anarchy.no/oslo.html> tildeles en brunt kort advarsel til Dagbladet for å bryte denne. Søk også på "law" i http://www.anarchy.no/a_e_p_m.html for en nærmere diskusjon, og se på <http://www.anarchy.no/course1.html> for en generell oppdatering om anarkibegrepet.

Brunt kort advarsel til NRK-Dagsrevyen 06.04.2003

Dagsrevyen 06.04.2003 nevner "anarki og kaos" i Irak etter at Saddam er styrtet. Dette er feil. Anarki betyr som nevnt over uten hersker og herskernes lov og "orden", men ikke uten regler, herunder offentlige lover, rettsikkerhet og ordensvesen.

Det blir neppe noe anarki i Irak etter at Saddam er styrtet, og blir det kaos er det ikke anarki, da dette er det motsatte. Norge er et anarki (ca 54% for tiden, dvs betydelig og signifikant). Det blir neppe noe lignende som i Norge, dvs reelt demokrati og anarki, i Irak på mange år. I henhold til Oslo konvensjonen av 1990, om anarki kontra kaos, se <http://www.anarchy.no/oslo.html> tildeles en brunt kort advarsel til Dagsrevyen for å bryte denne.

Brunt kort advarsel til Aftenposten, Reuters og NTB m. fl.

"Gjenger av bevæpnede menn herjet fredag rundt i gatene i Bagdad, mens den irakske hovedstaden synker stadig lenger ned i det totale anarki... - Situasjonen er blitt verre siden i går. Det er anarki, sa Reuters' korrespondent Khaled Yacoub Oweis fredag..." 11.04.2003. (Aftenpostens nettsavis). "Plyndrer. Lovløshet, anarki og bandittvelde" heter det på Aftenpostens papirutgaves forside, og Åsne Seierstad rapporterte på side 2. om en ikke navngitt mann som hevder at "Dette er anarki... - Hele infrastrukturen er brutt sammen, og skylden for dette må amerikanerne ta. De kan ikke la oss i stikken nå, overgitt til banditter og paramilitære..." Dette er feil. Anarki betyr som nevnt uten hersker og herskernes lov og "orden", men ikke uten regler, herunder offentlige lover, rettsikkerhet og ordensvesen. I Sør-Irak er det polyarki (mange herskere, i dette tilfellet rivaliserende), oklarki (pøbelvelde, bandittvelde med plyndring), den sterkeste "rett", lovløshet, kaos, etc, og således ikke anarki. I henhold til Oslo

konvensjonen av 1990 om anarki kontra kaos, se <http://www.anarchy.no/oslo.html> tildeles en brunt kort advarsel til Aftenposten, Reuters og NTB m.fl. for å bryte denne.

12.04.2003 slår VG til med "Anarki og kaos i Bagdad" på forsiden, Nationen s.12 melder om "lovløshet og anarki", Dagbladet på lederplass slår fast "Anarki i Bagdad... kaos ... regjerer gatene..." og Aftenposten har en bildetekst på forsiden som sier "det råder totalt anarki i gatene" sannsynligvis i betydningen lovløse tilstander. 14.05.2003 skriver universitetsstipendiat ved Institutt for offentlig rett ved UiO Ivar Alvik i en kronikk i Aftenposten: "... et inferno av etniske uroligheter, fraksjonskriger og anarki". 15.05.2003 Dagbladets Mentz Tor Amundsen nevner "lovløshet og anarki". En brunt kort advarsel gjelder også disse tilfellene og tilsvarende i andre nyhetsmedia m.v. som blander anarki og kaos i tilknytning til Irak.

Det kan ikke være anarki og polyarki, oklarki og kaos samtidig da dette er selvmotsigende og i praksis dermed umulig. Det hersker ikke bare kaos i Irak, men også i nyhetsmediens begrepsverden, hvor kaos og anarki feilaktig blandes sammen. I grunnkurset i anarkisme slås det fast at det trengs en ordensstyrke som er tilstrekkelig stor til at det ikke lønner seg å utfordre den, som en forutsetning for anarki og som en oppgave for offentlig sektor. I motsatt fall vil konfliktene utspille seg voldelig ut fra prinsippet om den sterkeste hersker og har "rett", slik vi har sett i Irak (og mange andre steder tidligere-

re). En slik ordensstyrke oppstår som regel ikke spontant og noen anarkistføderasjon i Irak som kan organisere dette eksisterer ikke. I dette tilfellet bør amerikanerne f.eks ta et initiativ til å organisere en interrim militær styrke sammen med eget militærpolitisk, som en midlertidig politistyrke, for å sikre optimal orden, inklusive noen enkle lover og kjøregener, et lite steg mot anarki og reelt demokrati. Amerikanerne har nok også et visst folkerettslig ansvar for dette, selv om de ser på seg selv som frigjøringsstyrker og ikke okkuperanter. Situasjonen i Irak er for tiden en ekstrem form for liberalisme, langt fra anarkismen på det økonomisk politiske kartet. NRK Alltid Nyheter får en brunt kort advarsel for å blande sammen anarki og kaos i Irak 26.04.2003. Odd Karsten Tveit i Dagsrevyen 21.06.2004 melder om "anarki" og kaos i Irak og får dermed et Brunt Kort for å blande sammen anarki og kaos. Se også internasjonal avdeling om situasjonen i Irak og brunt kort til BBCs Ben Brown.

LOVLØSE TILSTANDER - IKKE ANARKI I IRAK - BRUNT KORT TIL NRK-DAGSREVIEN

07.09.2003: NRK-Dagsrevyen melder om anarki i Irak og nevner på samme tid mangel på lov og orden - og at Bagdad er en meget fri by. Til det er å si at anarki er frihet uten andres frihetsberøvelse, frihet på egen - ikke andres - bekostning. Anarki er således ikke uhemmet frihet. Problemet i Bagdad og Irak forøvrig er nettopp at folk tar seg friheter på andres bekostning, bl.a med plyndring og overfall. Det er følgelig en eks-

trem form for liberalisme der - som ikke har noe med anarki og anarkisme å gjøre. Det er altså helt feil når NRK påstår at det er anarki i Irak, herunder Bagdad. Anarki er ikke lovløshet og mangel på lov og orden, det er tvært imot den høyeste form for orden - optimal orden, se f.eks

<http://www.anarchy.no/lov1.html>. Dette forutsetter bl.a en tilstrekkelig stor politistyrke til å opprettholde den offentlige ordenen - og dette finnes for tiden ikke i Irak. Det blir et Brunt Kort på NRK-Dagsrevyen for dette markerte bruddet på Oslokonvensjonen. 16.05.2004: NRK-Dagsrevyen melder om kaos, lovløse tilstander og ofrene for "anarki" i Irak. Systemet i Irak er et liberalistisk oklarki, pøbelvelde i vid forstand, ikke anarki. Autoritærgraden i Irak er anslagsvis 60%-70%. Siden et anarki forutsetter en autoritærgrad på 50% eller lavere, er det altså ikke anarki i Irak. Det er følgelig ofre for oklarki, ikke anarki, som gjør seg gjeldende i Irak. Systemet i Norge er derimot anarki, ca 54%. Autoritærgraden er følgelig bare ca 100% - 54% = 46% i Norge. Det er ikke mange ofre for dette anarkistiske systemet. Et anarkistisk system er generelt ikke preget av ofre, men av det motsatte, høy velferd for folk flest, helst alle, og jo bedre det høyere graden av anarki er. Det blir enda et Brunt kort til NRK-Dagsrevyen for på autoritært vis å blande sammen oklarki, pøbelvelde i vid forstand, og anarki, som er system og styring uten hersker(e), dvs samvirke uten undertrykkelse, tyranni og slaveri.

Lokalsamfunn --

som storgårder i sentrale strøk greier seg bra, foreløpig. Besetningene der ales opp med mye importert kraftfor, f.eks. genspleisa soya fra USA. Det samme med burhøns, som blir eggmaskiner, og masseproduksjon av kyllinger, som slaktes og pakkes industrielt. Det gir en overflod, men med sterk «bismak»!

Tilbake til den vesle grenda, vi tenker oss. En eldre bonde hadde arvet en del bøker fra sin farbror. Deriblant fant han noen som utløste tanker om at det ville være mulig å skape nytt liv i grenda. Den kunne bli til et virkelig levende lite samfunn. Et virkelig fellesskap. Joda, gode naboer hadde de nok vært, men alle hadde mer enn nok med å sørge for seg selv og sine. Bøndene sendte mjølk

og slaktedyrr til meieriet og slaktehuset, grønnsaker og poteter til mottakere langt av sted. Ligningsetaten skapte også individualisering.

Vel, dette kan vi nok ikke gjøre noe med, tenkte bonden. Men hvorfor skal vi sende vekk varer vi kan bruke sjøl, mens vi i stedet må kjøpe på butikken. Vi kan starte sjølforsyning for hele grenda, og bare selge det som blir til overs. Det sparer transport og innpakning. Det blir ikke sjølforsyning som i riktig gamle dager, det er klart vi skal bruke en teknologi som passer i grenda vår. Og vi må rasjonalisere. Vekk med skigardene! Samdrift må til, så vi får starte et andelslag der hele bygda er medlemmer. I onnene blir det dugnad. Ingen ansatte, det gjør det enklere med skatt.

Skal vi kunne leve og ha det godt, må vi basere mest mulig på egne ressurser. Med veldrevet jord, kan vi spare kunstgjødsel. I et hefte av ingeniør Ivar Torp står det om «levende jord», med naturlig mikrobiologisk liv i jorda. Også dyra skal ha naturlig kost. Ikke noe genspleisa soya fra USA, eller beinmjøl.

Ja, la oss nå tenke oss at dette gikk godt. Sambygdingene ble med, først på prøve og siden aktivt interessert, ja noen entusiastisk. Det ble et åpent og hjerteligere forhold folket imellom, nå da penger var kommet mer i bakgrunnen i det daglige liv. Samarbeid og omsorg for hverandre ble lettere, nærmest en selvfølge. Barna deltok, de unge søkte aktuell kunnskap, de eldre var med, ville være med, hver etter sin kraft og ev-

ne.

Det ryktes vidt omkring. Riktignok lite i mediene. Men det kom besøk fra andre bygdelag. Nye dynamiske levende småsamfunn ble skapt. Natur- og miljøvernere skjønte at dette var viktig. Toppolitikere derimot var altfor opptatt av sine partier og sine budsjetter. Det samme gjaldt lokalpolitikere og det gjorde det vanskelig med nytenkning på tettsteder rundt om i landet.

Vel, var ikke dette en vakker ønskedrøm? Men, men, har den noe for seg? I den norske såkalte virkelighet? Jeg bare spør! Svar utbedes! Er dette slett ikke den rette vei, så svarer jeg. La oss prøve alle veier som gir håp. Og jeg vil si til sist: Mennesker som bor på småsteder i utkanten vil ikke mangle motivasjon der-

som de øyner håp og kan tro at det nytter!

Men det kan bli svært nyttig med oppmuntring og veiledning. Inspirasjon!

Denne inspirasjonen fant bonden i bøker skrevet av samfunnsforskeren Bertram Dybwad Brochmann, og den ga ham mot og kraft til å inspirere sambygdingene. Ikke underlig at den vesle grenda ble livskraftig og at det samme skjedde i stadig flere bygdelag.

Ok ja, en ønskedrøm – og det var så vel at det kan skje i virkeligheten!

Norge som «judenrein»?

BJØRN GABRIELSEN
FORFATTER

Lørdag 17. juli 2004

Dagbladet på nett

NORGES GRUNNLOV starter som kjent friskt med en påstand om at landet er fritt og udelelig, og i originalutgaven gikk den deretter i neste paragraf raskt over til det nest viktigste: Å nekte jøder og jesuitter adgang. I anfall av storsinn åpnet man grensene for jøder i 1851, og 105 år senere kunne selv jesuitter få komme.

Men nå varsles det at etter mer enn 150 år spøker det for jødisk tilstedeværelse i Norge. Formann og forstander for Det mosaiske trosamfunnet i Oslo, Rolf Kirschner, skriver 7. juli i Aftenposten at unge norske jøder flytter fra landet.

Kirschner er ikke spesielt presis når det gjelder tall, men sier at «årlig» velger «omlag halvparten» av ungdommene å flytte ut, først og fremst til Israel og andre land med større jødiske sentra. Man tør anta at det i noen tilfeller av utflytting finnes nøytrale, eller endog positive årsaker: Evnen og viljen til å flytte til et annet land kan være et tegn på livsstyrke og fleksibilitet, og i en verden som kretser stadig mer rundt materielt forbruk, kan en søken til et etnisk og religiøst fellesskap virke som et langt sunnere alternativ for å bygge seg en identitet. Man kan ikke godt kreve at en jødisk minoritet på død og liv skal holde seg innenfor landets grenser, bare fordi man selv

synes en europeisk by bør ha en synagoge for ikke å framstå som håpløst provinsiell.

ALLIKEVEL ER DET noe skremmende ved forestillingen om et Norge helt uten jøder. Hva slags europeisk land er helt uten jødisk kulturliv? Svaret er enkelt og kort, nemlig: Island.

Mer interessant er det allikevel å sammenligne utviklingen i dagens Norge med det øvrige Europa. Berlin er nylig igjen blitt et jødisk kraftsentrum, delvis på grunn av innvandring fra det tidligere Sovjetunionen. Paris og Antwerpen er andre byer i Vest-Europa som opplever en liten jødisk renessanse. Synagoger pusses opp og jødiske skoler åpnes på nytt fra Kiev til Vladivostok til tross for at den jødiske befolkningen i Ukraina og Russland, i rene tall, blir stadig mindre grunnet utvandring. Selv i Krakow og Warsawa har jødiske bydeler «gjenoppstått», og den jødiske Donau-jazzen «klezmer» er igjen på moten. Man skal ikke lenger enn til Sverige for å finne jødiske tidsskrift i velassorterte bokhandler og jødiske studentforeninger ved universitetene. Og all denne aktiviteten er ikke uten risiko, men til tross for at det i alle disse stedene finnes organiserte høyreekstremister som er langt mer tallrike, synlige og voldelige enn deres meningsfeller i Norge.

MEN I NORGE ønsker altså allikevel ikke unge jøder å bli værende. Slik sett ligner ikke Oslo på Paris eller Amsterdam. I denne sammenheng ligner Oslo på den irske byen Cork. Både James Joyces hovedperson i «Ulysses», Leopold Bloom, og

Israels tidligere statsminister Chaim Herzog var irske jøder, men det hjelper lite for de som prøver å holde hjulene i gang ved øyas til synagoger. Lignende avfolkningsproblematikk finner man i de jødiske samfunnene Edinburgh i Skottland og i sibiriske Birobidzhan. Små menigheter i periferien vil alltid slite med økonomien og infrastrukturen, og til tider kan det nok virke som det eneste de har å tilby sine unge, er et ekstremt begrenset utvalg av potensielle livsledsagere, i tillegg til muligheten for å bli sjikanert av en fordomsfull lokalbefolkning. Her har vi omtrent de samme mekanismene som når ungdom forlater landsbygda til fordel for storbyen.

At Norge er en liten randstat med et allerede i utgangspunktet svært lite jødisk miljø kan man ikke gjøre så mye med i første omgang. Det som bør skremme enhver borger i dette land, er meldingene om at jøder følger seg verken ønskede eller trygge i Norge. Og en årsak til usikkerheten som nevnes hyppig, blant annet av Kirschner, er medias dekning av palestina-konflikten.

KANSKJE NORSKE REDAKTØRER anser seg som upartiske i midt-østensaker, og kanskje de gjør det de kan for å lage en så nøytral framstilling som mulig. Det er ikke relevant akkurat i dette spørsmålet.

Poenget her er at hvis jøder angir norsk mediadekning av palestina-konflikten som en grunn til å flytte fra landet og skifte statsborgerskap, og gitt at muslimer bosatt i Norge ikke gjør det, må norske journalister på et eller annet vis ta dette til seg. Hvis noen faktisk foretrekker å risi-

kere et møte med skinheads eller selvmordsbombere i et annet land framfor nok en omgang med Aftenposten og Dagsrevyen i Norge, bør tiden være kommet for, om ikke annet, å vurdere midt-østendekningen i norsk media.

Å rapportere mindre om overgrep utført av Israel er ikke en løsning. En økt oppmerksomhet, «for balansens skyld», mot skrekkegimer i regionen som Saudi-Arabia, er også et fåfengt og urealistisk krav. Utenriksstoffet i pressen og eteren er begrenset, og all den tid vestlig media ikke har tilgang til bilder fra torturcellene i Riyadh, kan man heller ikke vente seg artikler om dem. Brudd på menneskerettighetene gjør seg best i fire farger.

MAN KAN HEVDE at det virkelige problemet med norsk medias deking av palestina-konflikten er den gjennomgående religiøse tonen. Dette henger i sin tur sammen med det som ellers er norsk presses fremste fortrinn: Dens uvanlig brede spekter. (Man skal ikke lenger enn til Sverige før alle landets riksaviser står til høyre for regjeringen.) For venstresiden i Norge handler palestina-konflikten om en episk kamp mellom fattige og rike, for USA-motstanderne handler det om kolonialisering, for kristne handler det om «oppfyllelse av profetier», og for konservative handler det om vestlig kontra orientalsk kultur. I alle sammenhengene blir jødene noe mer og noe mindre enn vanlige mennesker, de blir representanter for noe annet enn seg selv.

Israel er idag det eneste landet som regelmessig sammenlignes

med nazistveldet i Tyskland. Sharon er blitt tegnet med SS-uniform i Dagbladet og norske kunstnere har ved to anledninger i vår presentert verk der de har skrevet «Israel» med hakekors i stedet for bokstaven «s». At nazi-stempelet sitter løst mellom jødiske samfunnsdebattanter i Israel er riktignok et gøyalt poeng, men ikke mer. Det er åpenbart for enhver at for en tilfeldig norsk jøde gjør det et visst inntrykk at verdens eneste jødiske land også er det eneste som i Norge sammenlignes med Hitlers Tyskland.

Jødiske foreldre i Norge som har måttet ta sine barn ut av skolen på grunn av mobbing, er nok bare midtveis mottagelige for den klassiske forsvarstalen fra journalister at når de skriver negativt om Israel skal ikke det forstås som et angrep på alle jøder. Man kan heller ikke kreve at bare fordi noen er jødisk, må de selv garantere for sin sikkerhet ved å forfekte en bestemt politisk oppfatning om for eksempel Israels murbygging. Frihet må være noe mer, og noe annet, enn frihet blant mennesker som mener nøyaktig det samme.

HVIS NORSK MEDIA virkelig er i ferd med å avslutte jødisk liv i Norge, kan det ikke avfeies med ansvarsfraskrivelse, arroganse eller henvisning til andres lidelser.

Det er ikke journalisters jobb å fremme fordommer, eller å gjøre livet usikkert for minoriteter. Slikt har vi tross alt politikere til.

Dagbladet onsdag 2. juni 2004:

Å tilhøre den kristne tro var nok til å bli drept da al-Qaida i helgen slo til i den saudiarabiske oljebyen Al-Khobar

Kristenmanns blod

Jan-Erik Smilden

– Er du kristen eller muslim? Spurte al-Qaida-terroristene da de gikk fra dør til dør i den saudiarabiske oljebyen Al-Khobar i helga. De kristne ble regelrett henrettet, flere av dem fikk halsen skåret over.

Den blodige gisselaksjonen i Al-Khobar representerer noe dramatisk nytt. Tidligere har al-Qaida i sin retorikk rettet skytset mot «korsfarere og vantro», først og fremst amerikanere og jøder. Nasjoner som har styrker i Irak og Afghanistan er blitt eksplisitt nevnt i flere budskap fra al-Qaida. Men når terroristene har slått til, har de ikke brydd seg om muslimer også har vært blant ofrene.

I helga var det ikke slik. En 31 år gammel amerikansk-iraker sto overfor to av de fire terroristene i Al-Khobar og trodde hans siste time var kommet.

«Han er amerikaner, vi bør skyte ham», sa en av de to terroristene.

«Vi skyter ikke muslimer», sa den andre. Og dermed ble 31-åringen som er født i Irak, reddet.

Helt målrettet var al-Qaida-terroristene ikke, for det var tre saudiarabere og en egypter blant de drepte. Åtte indere ble også myrdet. Men det var åpenbart at kristne var hovedmålet.

Helgas tragedie minner stygt om tidligere tiders overgrep der

tyranniske herskere sendte sine agenter fra hus til hus for å plukke ut ofre med en annen religion eller etnisitet. Nazistenes dør-til-dør-aksjoner under andre verdenskrig for å ta jøder til fange, er fremdeles friskt i minnet. Så spør det om helgas aksjon betyr at al-Qaida og likesinnede grupper vil endre sine måter å operere på. Uansett kan aksjonen i Al-Khobar få en smitteeffekt. Det vil være legitimt å drepe kristne.

Helgas terroraksjon ble utført i den militante islamismens navn, men å ta livet av kristne er langt fra den islamske lære. I koranen blir kristne og jøder omtalt som «bokas folk», som riktignok var underlagt de muslimske herskerne, men likevel hadde krav på beskyttelse. Det var først da europeiske korsfarere herjet Det hellige land og nærliggende områder for snart ett tusen år siden at muslimer og kristne havnet i direkte religionskrig. Fremdeles har ordet «korsfarer» en dårlig gjenklang hos muslimer flest.

Terrorismen er på frammarsj i Saudi-Arabia. Etter den forrige Golf-krigen i 1991, var de militante islamistenes hovedmål å kaste amerikanske soldater ut av landet der de hellige stedene Mekka og Medina befinner seg. Nå har de fleste amerikanske soldatene forlatt Saudi-Arabia og satt kursen for Irak, men både al-Qaida og andre grupper fortsetter kampen i Saudi-Arabia – for å styrte al-Saud-regimet. For å nå det målet er det viktig å ramme landets oljeinstallasjoner, skremme utlendinger ut av landet og stanse utenlandske investeringer. Foreløpig sitter den syke og aldrende kong Fahd og hans regjerende bror, kronprins

Abdullah, relativt trygt. Om al-Qaida har oppnådd noe med sine terroraksjoner den siste tida, er det i hvert fall å styrke samholdet mellom Saudi-Arabia og USA. Det forholdet fikk ikke minst en knekk etter 11. september 2001 fordi 15 av de 19 terroristene som angrep Washington og New York var saudiarabere. Men i år er det presidentvalg i USA. Et Saudi-Arabia i full krise vil føre til økte oljepriser. George Bush kan ikke ta sjansen på særlig mange cents økning i den hjemlige bensinprisen, det kan koste han valgseieren i november.

Mange utlendinger vurderer nå om de skal bli i Saudi-Arabia. Foreløpig blir de fleste, men kommer det en liknende aksjon som den vi så i helga, kan situasjonen bli annerledes. Al-Khobar-aksjonen viste også at al-Qaida og andre militante islamistiske grupper nå åpenbart trener mer på rene kommandoaksjoner i tillegg til selvmordsaksjoner. Det at tre av helgas fire terrorister slapp unna, kan også gjøre rekrutteringen lettere. Så får spørsmålet om saudiske myndigheter lot de tre slippe fri mot at gislene blir løslatt, heller stå åpent.

«Jeg lukter kristenmanns blod», sa trollet i eventyret og tok livet av sine ofre, unntatt de kloke og modige heltene da selvfølgelig. I det 21. århundre hjelper det lite å være helt når man står overfor terrorister med moderne våpen og avansert sprengstoff. Tidligere har enkelte kunnet prate seg unna livstruende situasjoner ved å henvise til et litt mindre politisk betent statsborgerskap enn amerikansk eller britisk. I tida framover kan det være farlig nok i seg selv å tilhøre den kristne trosretning.

Slakt av hellige kyr

MEENA SYED
STUD.JUR, UIO /
M.A-STUDENT,
COLUMBIA UNIVERSITY

Dagbladet på nett

Fredag 6. august 2004

DET FINNES INGEN fatwa i hinduismen, men forfatteren av boken *The myth of the holy cow*, D. N. Jha, er blitt dømt til døden av hinduistiske lærde og boken er bannlyst i enkelte delstater i India. I verdens største demokrati fant historieprofessoren fra Universitetet i Delhi ikke ett forlag som turte å utgi hans lille bok på 183 sider etter trusler og press fra Hindutva-fanatiske grupper. Boken eksisterer i dag i en verdensutgave utgitt av det britisk-amerikanske forlaget Verso.

Boken avmystifiserer ideen om Indias hellige ku, og avdekker at kua siden Hinduismens begynnelse ikke alltid har vært hellig. Jha viser med et overveldende antall referanser til de hellige vediske skrifter og epos fra ca 1500 f.Kr til 200 e.Kr (bl.a Rgveda og Mahabharata), at rituell ofring av ku og konsum av kuskjøtt har vært alminnelig blant hinduer. Boken inneholder en massiv kildehenvisning som dokumentasjon for påstandene, noe som f. eks medfører 140 fotnoter til et kapittel på 20 sider.

EN SKULLE TRO et slikt studie kun hadde appell til religionshistorikere og spesielt interesserte, men i et land hvor den hellige kua i økende grad er blitt brukt som politisk symbol for hinduistisk identitet, er dette politisk og religiøst sprengestoff. Hinduasjonalistiske krefter har brukt den hellige kua som symbol for å synliggjøre et skille mellom hinduer og det de kaller «fremmede» og «antinasjonale» elementer; som kristne, muslimer og andre ikke-hinduer som ikke anser kua for hellig. Tilhengere av Hindutva ideologien har argumentert at slaktning av ku først kom til India med de muslimske erobrerne rundt 1200-tallet. De har derfor krevd totalforbud mot ku-slakt, et forbud klart myntet på muslimske slaktere. Organiseringen for ku-beskyttelse er blitt et politisk verktøy, som allerede tidlig på 1900-tallet medførte massemobilisering i Nord-India som en opposisjon til Islam. Jha gjør derfor et alvorlig inngrep i Hindutva-bevegelsens agenda og underminerer deres argumentasjon, når han i sin bok avdekker at både kudrap og spising av kuskjøtt fant sted i India allerede fra de ariske invasjonene i nord 2000-1500 år f.Kr og videre opp gjennom tidene. Selv om Jha ikke er den første historiker som skriver om slike tradisjoner blant hinduer i det gamle India, er boken alene om å avdekke en generell kjøttetende tradisjon i India som spenner over flere århundrer.

KUAS HELLIGE STATUS i den hinduistiske tradisjon, argumenterer Jha, oppsto i middelalderen da det indiske samfunnet gradvis ble mer landbruksorientert. Sammen med de sosiale og kulturelle endringene

som da fant sted, skal religiøse og juridiske tekster ha anført at ku-slakt var urent og synd. Jha skriver også at storfe forsvant fra braminenes (prestekastens) diett, men ikke nødvendigvis for de fattige - som ble klassifisert som urene og urørlige («untouchable»).

India er et land med 18 offisielle språk og en befolkning religiøst bestående av en hinduistisk majoritet men også muslimer, kristne, buddhister, sikher og andre. Den religiøse pluralismen har eksistert i India i århundrer (kristendommen sies å ha vært tilstede i India i snart 2000 år). Å være «indisk» er derfor ikke et homogent begrep ensbetydende med å være f. eks hinduistisk hindu.

Som landsfedrene Gandhi og Nehru presiserte da India ble selvstendig i 1947, hviler landets enhet på respekt for mangfold. Siden den gang har fremveksten av den politiske ideologien Hindutva (= Hinduhet) gradvis fått større fotfeste blant hinduer i India spesielt de siste 25 årene, noe som førte til det hinduistiske partiet Bharatiya Janata Party (BJP) sitt styre av landet fra 1998 frem til valget i mai i år. Frem til slutten av 1980 tallet var BJP et svært lite opposisjonsparti som ble ansett å ligge på den absolutte ytterkant i indisk politikk.

UNDER PARTIETS styre har India imidlertid hatt en sterk økonomisk vekst, noe som har økt partiets popularitet. Sangh Parivar er navnet på paraplyorganisasjonen som samler Hindutva-orienterte partier og organisasjoner, fra BJP med sin mer spiselige form for Hindutva, til mer ytterliggående kulturelle, aktivistiske organisasjoner som Vishwa Hindu Parishad (VHP) og Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS). Ideologien Hindutva kan spores tilbake til bl. a kolonitidens ideolog Veer Savarkar, som beskrev hinduer som de eneste sanne indere. En konsekvens av dette er fremmedgjøringen av alle andre ikke-hinduistiske minoriteter i India, som blir betraktet som «fremmede», uavhengig av hvor mange hundre eller tusen år religionene har eksistert i landet. Hindutva-separatisme søker også å distansere seg fra ideen om et sekulært, religiøst pluralistisk India, til fordel for et Hindu Rashtra/Hindusthan. RSS ideolog M.S Golwalkar viste i sin bok *We, or our nationhood defined* (1939) med beundring til Nazi-Tysklands rasebaserte nasjonalisme som mønster for hvordan Hindusthan skulle hanskens med «fremmede raser». Hindutva ideologien representerer en sterk kommunalism, og er de siste årene blitt brukt til å nøre opp under nasjonalistiske holdninger og interreligiøse konflikter. I boka *Gujarat - The making of a tragedy*, anser Times of Indias Siddharth Varadarajan blodbadet i Gujarat i 2002 hvor 2000 mennesker ble drept som det verste statlig sponsede pogrom i Indias historie.

MOTTAKELSEN AV Jhas bok åpner også for debatten rundt sensur og historieskriving i seg selv i India. Boken er allerede bannlyst i enkelte delstater, og Hindutva-grupper lykkes i å skremme indiske forlag fra å trykke boka gjennom trusler og juri-

diske kjennelser som forbød bokens sirkulasjon på grunn av blasfemi. Etter BJP kom til makten i 1998, har en gradvis revisjon og «hindufisering» av historiepensumet i den offentlige skolen funnet sted. Politiske mål om å bygge opp patriotismen blant landets unge har gått foran hensyn til en nøytral fremstilling av nasjonens historie.

The National Council for Education Research and Training (NCERT) avsatte Jha fra hans stilling som leder for komiteen for historiepensum, og sørget for å fjerne diverse utdrag fra pensum som kunne oppfattes å støte religiøse grupper. I følge kritikere av NCERT har disse endringene i praksis ofte favorisert fremstillingen av Hinduismen på bekostning av andre religiøse minoriteter. Blant endringene skal alle antydninger til ku-slakt og spising av kuskjøtt i det gamle India ha forsvunnet. Beskrivelser av den ulykke det hinduistiske kastesystemet har ført med seg skal også være sensurert bort, mens katolske presters kor-

rupsjon og muslimske erobrerer brutalitet er møysommelig dekket.

DET KAN VÆRE gode grunner til å feste håp og forventning til det nye styret i India etter vårens sjokkvalg. Men den hinduistiske bølgen som har etablert seg i indisk opinion og politikk er ikke nødvendigvis svekket. BJP utgjør en sterk opposisjon i parlamentet og valgnerderlaget kan virke samlende på Hindutva-tilhengere som lover revansj ved neste valg. Professor Jha og andre kritikere av Hindutva-politiserte budskap risikerer fortsatt uvelkomne og voldelige mottakelser på deres publikasjoner. Så lenge deres teorier rokker ved Hindutva-bevegelsens agenda, utgjør de en trussel for alt Hindutva definerer som «indisk». Paradoksalt nok er det nettopp Hindutva-bevegelsen som kan oppfattes som den største trussel for eksistensen av et India tuftet på grunnleggende verdier som demokrati, respekt og toleranse for et religiøst mangfold.

DOJ-kommentar:

Mange har undret seg over Indias hellige kyr. Det er et land som har slitt med sultproblematikk og fattigdom i mange år. Likevel går det hellige kyr omkring mens folket sulter. Religionen har låst dem fast i en mytisk tro som gjør at man ikke kan komme seg videre, til tross for at kyr visse er mat for folket.

Men hvilke hellige kyr er det Norge sliter med? Myter og fastlåste holdninger om økonomi og samfunnsliv? Hvor mange kyr må vi slakte for å komme oss videre i det økonomiske kaos som hersker med børsspekulasjoner og aksjehysteri?

Dagsavisen tirsdag 29. juni 2004:

Mannen med makten

Erik Sagflaot

President George W. Bush kalles gjerne verdens mektigste mann. Men kan hende er det Dick Cheney som fortjener den betegnelsen. Han er i alle fall den mest innflytelsesrike visepresidenten i USAs historie.

Det er Dick Cheney som setter dagsorden og som utformer politikken. Han holder seg gjerne litt i bakgrunnen, rykker bare ut når det virkelig trengs. Men i det skjulte fungerer han i en slags kombinasjon av den reelle stabssjefen i Det hvite hus, som regjeringssjef og som presidentens viktigste rådgiver. Bush skiller seg fra de fleste andre presidenter ved at han knapt leser noe som helst, og slett ikke dokumenter. Han nøyer seg med korte, muntlige oppsummeringer fra sine mest betroede medarbeidere. Det betyr at han knapt får motforestillinger, noe som gir Dick Cheney en enorm makt.

Irak er Cheneys hjertebarn. Stikker han hodet ut fra sine indre gemakker i Det hvite hus, er det gjerne for å forsvare USAs invasjon. Derfor tvilholder han også på at det finnes «overveldende beviser» for at al-Qaida hadde et forhold til Saddams Husseins regime. Han har ikke råd til å miste også det argumentet, etter at hans stadig gjentatte påstander om at Irak hadde mengder av kjemiske, biologiske, og til og med kjernefysiske våpen, viste seg ikke å være riktige.

Cheney har ført en systematisk kampanje for å få det amerikanske folk til å tro at Irak var involvert i angrepet 11. september, trass i at det

knapt finnes en eneste seriøs etterretning som underbygger dette. Om det fantes det minste lille fnugg av indisier, kan vi være helt sikre på at det var blitt gjort kjent. «Irak var den geografiske basen for terroristene som nå har hatt oss under angrep i mange år, men spesielt 11. september» sa Cheney i en tale i fjor høst. I et intervju med tv-stasjonen CNBC nylig sa Cheney at det var et klart forhold mellom Irak og al-Qaida med kontakter på høyt nivå mellom Osama bin Laden og irakiske etterretningsfolk.

En slik kontakt fant riktig nok sted i 1994, Osama bin Laden ba om irakisk hjelp, men fikk avslag. I den grad terrorceller med tilknytning til al-Qaida kunne operere i Irak, skjedde det i de områdene i nord hvor Saddam-regimet mistet all kontroll etter Golfkrigen i 1994. Det hindrer ikke at desinformasjonskampanjen som Cheney & Co har stått for, lenge var vellykket. Og om amerikansk opinion ikke var bevisst villedet, hvordan kunne ellers 69 prosent så sent som i fjor høst tro at Saddam Hussein var involvert i terrorangrepet?

En undersøkelse utført ved Maryland University blant folk som henter sin vesentligste informasjon fra den Murdoch-eide tv-kanalen Fox News, viste at hele 80 prosent trodde på minst én av følgende tre misoppfatninger: At det er funnet masseødeleggelsesvåpen i Irak. At det var tilknytning mellom Irak og al-Qaida. At verden hadde godkjent invasjonen i Irak.

Dick Cheney – Tricky Dick blant venner – kom til posten som amerikansk visepresident fra sjefsstolen i

det store oljeselskapet Halliburton med datterselskaper som også driver det stort med oppdrag for forsvaret. Cheneys tidligere selskap har fått storkontrakter i Irak. Cheney hevder at han ikke har vært involvert. Men hans stabssjef Lewis Libby skal ha deltatt i samtaler på høyt nivå da Halliburton fikk en kontrakt på sju milliarder dollar uten konkurranse helt i starten av okkupasjonen. Ifølge en e-post som er offentliggjort, var dette oppdraget «koordinert ved visepresidentens kontor». Likevel hevder kontrollfreaken Cheney at han ingenting visste.

Cheney er sine venners venn. Da Bush-administrasjonen skulle utforme sin energipolitikk, opprettet Cheney en hemmelig arbeidsgruppe med rådgivere hentet blant hans kontakter i olje- og energisektoren. Det var lønnsomme møter. Vernede områder og nasjonalparker, inkludert et sårbart arktisk miljø i Alaska, ble åpnet for oljeutvinning og energitnyttelse. Det er også slappet betydelig av på kravene til rensing av utslipp.

Dette er omstridt, og Kongressen har nedsatt en granskningskomisjon. Men Cheney nekter å offentliggjøre arbeidsgruppens protokoller og deltakerliste. Høyesterett avgjør, og som en som alltid er lydhor for Bush-administrasjonens ønsker, har den utsatt avgjørelsen til etter valget. For sikkerhets skyld inviterte Cheney høyesterettsdommer Antonin Scalia på andejakt i Louisiana, fraktet dit på skattebetalernes bekostning med reserve-presidentflyet Air Force Two. Cheney er mannen som foretrekker full kontroll med det meste.

Torturbildene ingen tar

MINA GERHARDBEN
CAND.POLIT I
SAMFUNNSGEOGRAFI

Onsdag 30. juni 2004

EN GANG STO Hussam Shaheen på et kjøkken i Oslo og fridde til en jente fra Nord-Norge. Representanten fra Fateh Youth var i Norge for å jobbe med et fredsprosjekt sammen med AUF og den israelske søsterorganisasjonen. Jenta sa nei. Idag står han foran en militærdomstol i Israel. Anklagen betyr lite. Dommen er klar. De har for lengst bestemt seg for at han er en palestinsk terrorist.

Verden har reagert med sjokk og sinne over bildene fra fengsler i Irak, der det kommer stadig nye historier om tortur og mishandling av fanger. Mange av fangevokterne har fått opplæring i avhørsteknikker og fangebehandling i Israel. Likhets-trekkene i behandlingen er mange. Men det er en viktig forskjell: Det er ingen som har tatt bilder fra de israelske fengslene, verken avhørssenteret Maskoubiya eller de andre fengslene. Og i motsetning til de amerikanske reaksjonene på Abu Ghraib-bildene, ville ikke slike bilder gi noen skandaleoppslag i Israel.

Ingen ledere må tåle høringer eller massiv kritikk. USAs beste venner har nemlig gitt seg selv unntak både fra menneskerettighetene og Genevekonvensjonene. Reglene for krig og væpnet konflikt sier at det ikke er forbudt å kjempe for sitt land eller sitt folk. De sier at krigsfanger ikke skal straffes, men behandles med respekt. Og de sier at krigsfanger ikke skal utsettes for vold, trusler, fornærmelser eller press. Disse reglene gjelder over hele verden. Nesten.

Israel godkjenner tortur av fanger. Det betyr dager med hette over hodet og armer og bein bundet fast til veggen. Det betyr dundrende høy musikk som skal hindre søvn og hvile. Det betyr kuldebehandling når det er kaldt og voldsom varme når det er varmt. Det betyr at man nektes drikke. Det betyr ren vold, strøm mot testikler, trusler og psykisk tortur. Også kaldt «mildt fysisk press», slik den offisielle beskrivelsen lyder.

I ISRAELSKE FENGSLER sitter 8000 palestinske politiske fanger. Mange holdes i lenger tid uten dom. Noen får aldri vite hva de er siktet for. Advokatene får ikke kontakt med sine klienter. Slektningene får ikke vite hva som skjer med deres kjære. Et sjeldent besøk av foreldre er det eneste som tillates. Ekste-

fuller, kjærester og barn slipper ikke inn. I fengslene er forholdene uutholdelige. Hvis en av fangene gjør noe galt, blir alle straffet. Straffemetodene varierer. De kan bli slått, møtt med tåregass eller skutt på med gummikuler. Paralyserende elektriske våpen blir også brukt. Mange av fangene holdes permanent i isolat. De andre sitter i fullstappede celler. Ingen tar bilder av dette. Det gir ingen intern prestisje blant israelske soldater eller fangevoktere å mishandle en palestinier. Det er bare «business as usual».

Rapporter fra fengselet der Hussam nå holdes forteller om overfylte celler der noen bor på gulvet fordi det ikke er sengeplass til alle. Natte-søvnen avbrytes av ransaker. Fangene sendes ut når dette skjer. Når de kommer tilbake er klær og andre eiendeler ofte borte. De får ikke se dagslys. Blir noen syke, er det ingen leger som kommer for å se hvordan det står til. Eneste tilbud er en aspirin. I fengselet er det rundt 120 av fangene som er barn. Innenfor disse veggene gjelder verken Genevekonvensjonene, Menneskerettighetene eller FN's barnekonvensjoner. Alt avhenger av fengselsvaktens vilje til å vise nåde.

MANGE AV DE politiske fangene i Israel er først og fremst arrestert fordi de har ledende posisjoner i palestinske organisasjoner. Noen tilhører ekstreme grupper som bruker metoder som bryter med det som er tillatt i krig og væpnet konflikt, som angrep på sivile eller angrep på barn. De er skyldige i alvorlige forbrytelser og skal som andre forbrytere straffes for det - etter grunnleggende prinsipper om rettferdig og upartisk granskning, lov og dom. Israels strategi har de siste årene vært å isolere, henrette eller arrestere de palestinske lederne i håp om at det vil knuse motstanden. Det er en korttenkt strategi. I en voldsspiral der ekstremister på begge sider får dominere ved å bruke stadig sterkere virkemidler er det viktigere enn noensinne å støtte opp om kreftene som søker en politisk løsning basert på internasjonale rettsregler. Verken Israel eller palestinerne kan bombe seg til fred. Denne våren skulle Hussam velges til leder for Fateh Youth. De ville ha fått en leder som i mange år har jobbet for en løsning med sameksistens mellom Israel og Palestina, som har samarbeidet med sine israelske partikolleger og som har gjort en stor innsats for å gi ungdom tro på fredlige løsninger. Arrestasjonen av Hus-

sam og andre politiske ledere gjør at troen på en fredelig vei forsvinner.

Bildene som strømmer fra Israel og Palestina viser hvor viktig det er å styrke de demokratiske kreftene i Palestina, framfor å sperre dem inne. Alle de store verdensmaktene krever en selvstendig palestinsk stat, slik det er uttrykt i veikartet for fred. Den dagen den staten opprettes vil den trenge gode ledere. Det bør også være viktig for nabolandet Israel.

EN GANG STO HUSSAM på et kjøkken i Oslo. Drømte om et liv med en kone. Om hverdag og en framtid. Og om et fritt Palestina i fredelig sameksistens med naboene i Israel. I den trange cella er det nok ikke så mye igjen å drømme om. Noen kaller palestinerne terrorister. De vil bygge murer for å holde dem ute. Noen kaller dem frihetskjemper. Det finnes ingen enkle svar på Midtøstenkonflikten, men en gang i nær eller fjern framtid vil det bli to stater som skal leve side om side. Veien dit blir lenger når lederne sperres inne, isoleres og tortureres. En slutt blir utenfor rekkevidde så lenge verden rundt bare lar det skje.

Dag og Tid, fredag 30. april 2004:

Økofilosofi, ei kort innføring

Sigmund Kvaløy Setereng

Det er liten tvil om at vi har systemkrise, med åtak på alt, frå einskildmennesket til samfunnssystem og natur. Økofilosofien si oppgave er å freista å skjønna dette, og gjera framlegg om vegar ut av uføret.

Ein av grunnane til at dette arbeidet tok til – på slutten av sekstitalet – var ei kjensle av å koma til kort overfor spesialistar og ekspertar i statsadministrasjonen og det private bedriftslivet. Den tanken forma seg at ein som ikkje var spesialist på dei aktuelle fagfeltene berre kunne møte argumentasjonen ved å utdanna seg til «generalist», dvs. ein slags «superamatør» som kunne argumentera om saker på ein måte som spesialistane ikkje meistra, nettopp av di dei var spesialistar. Poenget var å slå spesialisten der han var sårbar – så og seia per definisjon. Ein god samfunnsborgar bør i alle tilfelle ha litt kunnskap og dugleik innanfor mange felt. Han må vera ein «vidsynt amatør». Demokratiet er tufta på slike samfunnsmedlemer. Demokrati er «amatørvelde». Ekspertstyre er ikkje demokrati.

Å sjå heilskap

Det har vorte sagt at vi alle er filosofar (Arne Næss). Orda må i så fall skjønast på ein måte som ligg langt frå det som er gjeldande på eit filosofisk institutt i dag.

Institusjonaliserte filosofar, i dag som i antikken, har hatt ein tendens til å sjå verda frå ein materielt verna posisjon, og ein må rekna med at dei

«djupaste og mest grunnleggjande spørsmåla» har sett annleis ut for dei enn for det store fleirtalet som tente til livsopphaldet med kroppsarbeid. Likevel har dette fleirtalet – framfor alt ut frå den stoda og dei tilhøva dei måtte arbeida i vore med på å forma tankane og kjenslene som ligg attom det vi tenkjer når det gjeld menneske, natur og kultur. Ei grunnleggjande idéhistorie skal vera avgrensa og redusert inntil ein studerer henne som del av folkekulturen si søge. Men folk flest har ikkje noko gjennomtenkt heilskapssyn. Dette gjer det krevjande å få tak i den underliggjande strukturen. Samstundes er det truleg sunt å rekna med at dei akademiske filosofane i dag er så spesialiserte i det dei held på med, at ein like lite hjå dei kan tala om eit formulert heilskapssyn som til dømes hjå murarar, bønder, fiskarar og lærarar.

Vi står i dag overfor ei total «systemkrise», det vil seia ei krise der vi ser åtak på alt, frå kroppen og sjela hjå einskildmennesket, til samfunnssystemet og den naturen det heile fungerer i. Økofilosofien si oppgave er å prøva å skjønna denne kriseutviklinga, mest mogleg som heilskap, og med grunnlag i dette gjera framlegg om vegar ut av uføret, og inn i noko nytt og meir føremålstenleg.

Det allsidige forsømt?

Det må vera viktig at den vanlege samfunnsmedlemer utviklar seg i allsidig lei. Utan kan han vanskeleg greia seg i ei kompleks verd. Skal vi kunna skjønna det som hender, kan vi heller ikkje vera bundne av dei re-

glane for varsemnd og nøytralitet som gjeld i vitskapen. Vitskapen kan gje oss nyttig kunnskap, men kan ikkje gje rettleiing i verdspørsmål. Vi må sjølv klargjera dei føresetnadene og verdiane vi står for. Vi treng også innleving, utan kjem vi knapt nok til handling. Kjensler ligg innanfor ramma til oppgåva vår, og har krav på å verta tekne omsyn til. Vi må innanfor ei rimeleg råde gjeva oss sjølv lov til å nytta bilete og livfulle skilddringar, når dette trengst for å gjera saka tydeleg og lettskjønleg. Dette er også punkt der vi går utanfor den vitskaplege metodepraksisen.

Arbeidsfeltet «økofilosofi» kan i kortversjon omtalast ved hjelp av fire kjenneteikn. Når ein arbeider med økofilosofi bør alle fire kjenneteikna vera med. Det vil ikkje seia at ein økofilosof til kvar tid oppfyller alle fire krava, men at det han gjer som økofilosof alltid er del av større prosjekt som stettar alle krava.

Dei fire punkta skal sjåast i samanheng:

Interesseretning

Ei betre forståing av menneske og naturtilhøve som heilskapar, der delane påverkar kvarandre. Det tykkjest fruktbart å sjå på jorda med planter og dyr, som ein sjølvstyrande stororganisme som freistar å verna seg sjølv mot øydeleggjande endringar («Gaia-teorien», ein tverrfagleg vitskapleg

teori, arbeider ut frå denne modellen). Her har vi å gjera med både konflikt og harmoni. I slike studiar legg ein vekt på 1) endring, prosess, (livsyttingane endrar seg heile tida), 2) oppbygging, struktur, men aldri som permanente byggverk, og 3) kommunikasjon, innafor det økososiale nettverket, (som vitskapen på langt nær har full oversikt over).

Reiskapar

I dette arbeidet må ein nytta alle menneskelege evner og utvegar – tenkjeevne, sansar, kjensler, å skjønna mønster, heilskapar og endringar, innlevingsevne, intuisjon – praktisk og politisk. Å ta del i politiske og sosiale konflikter i arbeidet for livsverdiar, er sentralt både som formidling og som kjelde til ny kunnskap.

Ein skal i utgangspunktet stilla seg kritisk til vitskap, teknikk og økonomisk-politiske strukturar, og den verknaden desse har på menneskelege handlingar og haldningar til natur og samfunn. Det levande, biologiske har andre lover enn det tekniske.

Mål og arbeidsformer

Økofilosofien prøver å formulera og føra fram verdiar, normer og vegar å gå. Handling, gjerningar, ikkje berre ord.

Økofilosofien er eit altomfattande engasjement. Han bør verta like omfattande som dei åtaka ein ser på menneskesamfunn og økosystem i dag. Overforbruk, naturøydelegging og uheldige verknader på samfunn og kultur er trugsmaal mot sivilisasjonen. Den akademiske tradisjonen er eit ekte barn av det konkurranseindustrielle systemet, og legg diverre avgrensingar som vi må stella oss kritiske til, og jamvel bryta ut av. Vitskapen har lang tradisjon for å skilja, dela opp for å vinna kunnskap, delen har vore sentral. Denne partikkelforståinga gjeld både uorganisk materiale, organisk liv og menneske-samfunn. Men det er mykje som tyder på at eit nytt paradigme er på veg inn i vitskapen, der heilskapen er det sentrale, der sjølv eininga er heilskap.

Verdensbankens kriger

ASTRI SUHRKE
CHR. MICHELSENS
INSTITUTT

Dagbladet på nett

ILØPET AV EN UKE nylig var jeg på to helt forskjellige møter over samme tema. Det ene var i Oslo, der den tidligere sjefen for Verdensbankens forskningsavdeling, Paul Collier, diskuterte årsaker til borgerkriger og hvilke politiske føringer det legger for å trygge freden i ettertid. Det andre møtet var i Barcelona, der statsvitere, jurister og historikere diskuterte det samme. Konklusjonene var så forskjellige at man kan lure på om samfunnsvitenskapen har noen nytteverdi i utformingen av en ønsket politikk.

NATURLIGVIS HAR DEN DET. Men skal politikken være «kunnskapsbasert», bør det også installeres en rekke varsellamper. Det gjelder spesielt kunnskap som kommer med autoritetsstempel fra tunge institusjoner, legitimert av avanserte statistiske analyser, og delvis basert på konfidensielle data som ikke lett kan etterprøves av andre. Dette gjelder blant annet Verdensbankstudien om borgerkriger, og som Collier diskuterte på sin nordiske rundtur.

Møtet i Barcelona hadde en annen karakter. Deltakerne var en nokså vanlig blanding av forskere som baserte seg på tradisjonelle metoder,

mye landkunnskap, historie og jus. Den normative orienteringen var eksplisitt. Årsakene til krig, og også løsningene til fred, fant man i strukturell ulikhet, i mangel på respekt for menneskerettigheter, systematisk undertrykkelse og utnyttelse, og liten deltakelse i fredsprosessen fra dem som er mest berørt: sivilbefolkningen.

Verdensbankens studie over samme tema, «Breaking the Conflict Trap», avfeier slike konklusjoner som politiske holdninger. Det samme gjelder omtrent all tradisjonell samfunnsforskning om årsaker til borgerkrig. Det er ikke «bevis». Derimot finner Verdensbanken bevis for at borgerkrig ikke skyldes etnisk og religiøs strid, heller ikke mangel på demokrati, ei heller økonomisk ulikhet eller etterlevninger av kolonistyre. Studiens statistiske analyser finner ingen signifikant sammenheng mellom disse faktorene.

HVORFOR OPPSTÅR DA borgerkriger? Ifølge Verdensbankstudien oppstår borgerkriger i fattige land der opprørsbevegelser har økonomisk mulighet til å finansiere seg selv. Opprørsbevegelser må derfor betraktes som en slags forretning, drevet av individuell «grådighet», ikke av reelle sosiale problemer. Nasjonal fattigdom og individuell griskhet/egoisme fremstår altså som de viktigste grunnene til krig. Sentrale fredsstrategier blir derfor å skape rask økonomisk vekst, samt gjøre det vanskelig for opprørstyrkene

selv å finansiere sine kriger. Demokrati, økonomisk ulikhet og menneskerettigheter er relativt uvesentlige faktorer både for å unngå krig og for å skape fred.

Studien har fått økende oppmerksomhet siden den kom ut i fjor - ikke bare fra det norske utenriksdepartementet, som finansierte mye av arbeidet, og i norske forskningsmiljøer som deltok. Studien er blitt en slags manual for engasjement i gjenoppbygging etter krig, både for Verdensbanken og andre. Collier er også invitert til å tale for FNs generalforsamling.

Derfor er det viktig å notere at studien, i likhet med tidligere arbeid den bygger på, er meget omstridt i fagkretser og har skapt en liten storm av faglige motreaksjoner. Det pekes på metodesvikt, på at den underliggende modellen kanskje gir delforklaringer på noen av Afrikas konflikter (Angola og Sierra Leone, for eksempel), men halter i forhold til borgerkrigene i Mellom-Amerika på 1980-tallet, samt dagens konflikter med militante bevegelser som islamistene i Afghanistan og maoistene i Nepal. Poenget er ikke at enkeltstudier kan motbevise generelle statistiske trender, men at trendene selv har begrenset anvendelse. Det er også et spørsmål om hvor god statistikken er. Noen forskere har etterprøvd analysene og funnet resultater som avviker betydelig. Kanskje mest slående er at statens rolle - som er sentral i tradisjonelle samfunnsvitenskapelige forklaringer på borger-

kriger - har liten eller ingen plass i Verdensbankmodellen, trolig fordi den er vanskelig å kvantifisere. (Tidligere forsøk på å bruke størrelsen på fjellarealet i et land som indikator på statskapasitet, der mye fjell er lik liten kapasitet, ble lagt til side).

DE PRAKTISKE OG POLITISKE IMPLIKASJONENE blir derfor både viktige og spesielt problematiske. Siden opprørstyrkene er så sentrale i Verdensbankens statistiske analyse, blir den til dels uttalte konsekvensen at det er opprørerne som representerer «problemet». Det er i første rekke opprørerne det må gjøres noe med, og ikke - for eksempel - staten, eller mulige underliggende årsaker til konflikten: bortsett fra lav nasjonalinntekt og naturressurser, er slike årsaker ganske enkelt fjernet fra analysen.

Den grunnleggende politiske implikasjonen er konservativ - en støtte for eksisterende stater og regjeringer. De som sliter med brysomme opprørstyrker kan trykke studien til sitt bryst, og noen har allerede gjort det. Planleggingsdepartementet i Colombia bruker en powerpoint-presentasjon av konflikten der opprørstyrken FARC presenteres som et selvfinansiert forretningsforetak. Med andre ord, opprørstyrken skal ikke forestås som en politisk bevegelse med et seriøst klagemål, men som en mafia. Som Collier sier, det er «bare forretning» disse opprørstyrkene driver. Noe lignende sier Kongen av Nepal og hans tilhengere - også internasjonale støttespillere -

om landets borgerkrig. Den kalles «maoistproblemet».

KRITIKERE SER DET helt annerledes. «Problemet» er ikke, eller hvert fall ikke bare, maoistene, men landets ekstremt ubalanserte vekst, repressive stat, og korrupte politikere. Det samme gjelder Colombia. «Problemet» er ikke bare FARC. Gjennomsnittlig 7000 mennesker er blitt drept årlig i de siste 3 år, ifølge lederen for The International Commission of Jurists, en colombianer som var på Barcelona-møtet. Omtrent 70 prosent av drapene er trolig begått av paramilitære styrker med bånd til staten.

Ansvarer for hvilke praktiske og politiske konklusjoner som kan trekkes av en studie må i første rekke tillegges de som trekker konklusjonene - enten det er på regjeringshold eller i bistandskretser. Men noe av ansvaret faller også på forfatterne når analysen legger så godt til rette for visse konklusjoner og presenteres som samfunnsvitenskapelig solid, foretatt av internasjonale eksperter (og, som i dette tilfellet, er lansert på Verdensbankens nettsider).

Hittil har Verdensbankstudien bare avledet en intern fagdebatt. Den er levende, interessant, og ikke uventet. Men det er bemerkelsesverdig at en studie som er såpass kontroversiell blant fagfolk ikke har forårsaket debatt eller reist spørsmål blant sentrale beslutningstakere. Burde ikke de samme varsellampene som allerede lyser i fagdebatten i det minste begynne å blinke?

Åpent brev til Odd Einar Dørum

Av Erik Strand

I fjor høst mottok du rapporten "Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge", skrevet av Dag Hiåsen. Hiåsen er leder for menneskerettsorganisasjonen Folke-Aksjonen Mot Psykiaternes Overgrep (FAMPO). Undertegnede er styremedlem i FAMPO. Dersom du har lest rapporten, har du kunnet registrere at Hiåsen dokumenterer en rekke alvorlige forhold som hører til ditt domene som justisminister. Du finner en oppdatert utgave av rapporten på www.uprootmedia.org/f.html, og FAMPO sørger gjerne for at du mottar denne i papirform. På samme internettside kan du lese mitt åpne brev til Lars Sponheim - et brev jeg hittil ikke har mottatt svar på.

I perioden april-september 2000 trykket lokalavisen Bygdeposten i Vikersund i Buskerud flere artikler, ledere og leserinnlegg om forhold vi ikke vil ha i et demokrati. Jeg nevner som eksempler artiklene "Vil ha justismord" og "Tvangsinnlagt uten grunn". Sistnevnte artikkel omhandlet en kvinne fra Bærum som ble frihetsberøvet tre ganger uten innleggelseserklæring. Den lokale radiostasjon Radio Modum sørget for at distriktets innbyggere ble informert om ikke-rettsstatlige forhold gjennom to medier.

I dag kan ikke Bygdepostens lesere lenger lese om slike forhold som våre medier med svært få unntagelser tier om. Bygdepostens redaktør, Irene Mjøseng, ble først suspendert og siden oppsagt. I "Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge" påviser Hiåsen flere graverende sider ved to rettsinstansers behandling av den påfølgende sak for usaklig oppsigelse. Jeg skal ikke gå i detalj her, kun nevne noen sider av "rettens" behandling av saken:

- Drammen byrett foretok ingen drøfting. Saksøkers fremførte argumenter/bevis ble underslått (ikke nevnt).

- Borgarting lagmannsrett foretok ingen drøftelse angående lagmannsrettens avgjørende påstand. Eneste begrunnelse

for påstanden var at det var "åpenbart". Åpenbaring som rettslig grunnlag.

- Merkelig nok fant ingen av rettsinstansene det for godt å sitere noe som helst av det som hadde stått på trykk i Bygdeposten.

Man kan lese mere om dette i "Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge".

Siden dette er et åpent brev, nevner jeg at jeg også har skrevet en kortere artikkel om Bygdepost-saken, "Rapport knuser norsk rettsvesen", som også kan leses på www.uprootmedia.org/f.html. I rapporten finnes et eget kapittel om

Kvæningen-saken. Ved å sitere de rettslige dokumenter viser Hiåsen at de samme metoder er blitt brukt i Bygdepost-saken og Kvæningen-saken. I begge saker har retten nektet den ene part kontradiksjon. I begge saker har retten produsert stigmatisering og diskreditering av den ene part, samt vitner. I begge saker har to rettsinstanser sagt seg enige med hinanden på kolliderende grunnlag.

"Ytringsfrihetens pris i Det skjulte Norge" og Bygdepost-saken handler om mere enn en redaktør som ble oppsagt. Det handler om mere enn forholdet mellom redaktør og eier. Det handler om hva slags samfunn vi vil ha. Ulikt andre medier slapp Bygdeposten FAMPO og Dag Hiåsen til med dokumentasjon. I 2000 opptrådte Hiåsen på vegne av Oddmar Remøy, som Sunnmøre politikammer ville ha underlagt mentalløbsobservasjon sammen med fiskefuskbekjemperen og menneskerettsforkjemperen Kåre Torvholm. Her er hva Gro Harlem Brundtlands tidligere statssekretær Bjørn Martin Aasen skrev som begrunnelse for å tvangsinnlegge Remøy: "Han hører til eit sivilnettverk av både lokal, nasjonal og internasjonal tilknytning som har som formål å avdekke kriminelle ting som foregår i det offentlige for å få ting over i meir produktiv lei. Etter mi meining er krava i lph 3 innfridde".

Å avdekke kriminelle ting som foregår i det offentlige - det er sjukt, det! Til orientering står "lph 3" for daværende "lov

om psykisk helsevern, §3". Ser justisministeren konsekvensene av at saker som dette ikke kan omtales i media?

Det bør nevnes at blandt de mange som har søkt å diskreditere FAMPO og/eller

Hiåsen, finnes flere av dine partifeller. Jeg gjengir her noe av det som er blitt uttalt på debattforumet "Talerstolen" på www.venstre.no:

Venstres organisasjonssjef Runolv Stegane: "Dette er en trist sak som kunne vært unngått dersom hun [Irene Mjøseng] ikke hadde latt seg hjernevaske av personer som opptrer som relegiøse fanatikere med monopol på den rette lære.

Det er trist å se at Erik Strand, cand. Scient (ifølge Hiåsen) går i samme fella".

Tidligere medlemssekretær i Unge Venstre, Helge Rolstadås: ".kranglefanter og paranoide mennesker finnes det nok av, men at det skal gå ut over Venstres debattnettverk har jeg lite sans for.

Tidligere sentralstyremedlem i Unge Venstre, Trond Tveiten: "man kan godt rette kritikk mot den norske staten, men denne siden [FAMPOs internettside] du refererer til er til de grader fylt med paranoia at jeg sliter med å ta den seriøst så overhodet.

Dersom justisministeren vil stille til et møte med FAMPO, kan vi bidra med dokumentasjon av den mest destruktive kriminalitet i vårt land. FAMPO kan kontaktes ved leder Dag Hiåsen på tlf 92 82 59 79 eller adressen 3355 Solumsmoen. Dersom du oppriktig vil fremme rettssikkerhet og demokrati - og bekjempe organisert kriminalitet - er det en selvfølge at du tar kontakt og vil stille til et møte med FAMPO.

Seigpiningen av landbruket

JAN ARILD SNOEN
SKRIBENT OG FORFATTER
AV BOKA ÅPEN VERDEN:
ET FORSVAR FOR
GLOBALISERINGEN.

Mandag 9. august 2004

Dagbladet på nett

WTO HAR ENDELIG kommet frem til enighet om liberalisering av verdenshandelen med mat. Norges rolle har vært lite ærefull. Regjeringen har latt hensynet til norske bønder gå foran hensynet til norske forbrukere og matprodusenter i fattigere land, og vært en ivrig bremsekloss i forhandlingsprosessen. Som ventet er avtalen møtt med sterk kritikk av norske bondeorganisasjoner og deres politiske redskap, og av mesteparten av den globaliseringskritiske bevegelsen. I den siste kategorien er det særlig interessant å notere seg kritikken fra den resirkulerende kommunisten Aksel Nærstad. Hans forsøk på å representere den norske arbeiderklassen møtte relativt liten interesse blant arbeiderne. Som

informasjonsansvarlig i Utviklingsfondet snakker han i dag med samme autoritet på vegne av en annen gruppe som heller ikke vet sitt eget beste, nemlig verdens fattige.

Det får ikke hjelpe at friere verdenshandel med mat har vært et hovedkrav fra fattige land, og at avtalen jevnt over er positivt mottatt i u-land. Det hjelper heller ikke at globaliseringskritikernes store håp, Brasils president Lula, har vært en av de sterkeste pådriverne for WTO-avtalen. Nærstad vet bedre, og som sannhetsvitner viser han til globaliseringsfiendtlige aktivistorganisasjoner verden over. I stor grad ledes disse organisasjonene av Nærstads åndsbrødre, selvoppnevnte forsvarere av «folkets sanne interesser», og gjerne med en klar ideologisk plattform av marxistisk eller nasjonal-sosialistisk type. Deres folkelige oppslutning er sterkt varierende, men generelt sett er det intet som tyder på at disse organisasjonene er mer representative for folket enn de respektive, stort sett demokratisk valgte regjeringer. En rekke store internasjonale meningsmålinger gjennomført bl.a. av Pew-senteret, Glo-

beScan og Ipsos-Reid viser at et flertall i de aller fleste u-land er positivt til globalisering og handelsliberalisering. Pew-undersøkelsen viser også stor tillit til NGO'er, men svært lav tillit til den globaliseringskritiske bevegelsen.

PROTEKSJONISTENE prøver seg gjerne med at friere matvarehandel vil være umoralsk, siden det da blir mindre mat til overs for lokalt konsum i eksportlandet. Senterpartiets leder Aslaug Haga elsker dette argumentet, som bygger på myten om at økonomi og politikk dreier seg om fordeling av en gitt kake. Skal noe sendes ut av landet, betyr det at det blir mindre igjen til landets innbyggere. Omfattende forskning viser noe helt annet, nemlig at økt jordbrukseksport ikke går på bekostning av matproduksjon for det lokale markedet. Det er bl.a. konklusjonen i Verdensbankens Global Economic Prospects 2002. Også Verdens Matvareorganisasjon konkluderer i The State of Food Insecurity in the World 2003 med at deltakelse i internasjonal handel med mat fører til mindre sult, ikke mer. Grunnen er blant annet at denne eksporten

skaffer valutainntekter som brukes til å betale for innsatsvarer i matproduksjonen.

En vellykket WTO-prosess innebærer tre tiltak. Redusert produksjonsstøtte i rike land vil føre til redusert produksjon. Eksportsubsidiene ville bli redusert eller eliminert. Disse to tiltakene vil bidra til høyere priser i verdensmarkedet. Dette vil i ulik grad slå ut i lokale matvarepriser, siden det tredje tiltaket innebærer redusert toll. I Norge vil prisene utvilsomt falle, mens de vil stige i mange u-land. Høyere priser vil slå positivt ut for en stor andel av verdens fattige, som er nettoselgere av mat. Bønder i fattige land vil også få incentiver til å øke sin produksjon, og dermed bidra til å reversere trenden der stadig flere u-land blir nettoimportører av mat. I så godt som alle fattige land er fattigdommen sterkere på landet, som er dominert av jordbruk, enn i byene. Bedre vilkår på landsbygda kan også bremse den store innflytningen til byene.

Bybefolkningen i en del u-land kan riktignok komme dårligere ut, men disse er som regel privilegerte i forhold til landsbybefolkningen. At en del u-land er skeptisk til matvareliberalisering må ses i lys av at den politisk mektige befolkningen kan komme til å tape.

DET KANSKJE STERKESTE argumentet mot handelsliberaliseringen er at den ikke vil bedre eksportmulighetene for de aller fattigste landene. På kort sikt er dette riktig. Norge har fra 1. juli 2002 tollfritak for alle varer fra de 49 fattigste u-landene (MUL). Matimporten fra disse landene er likevel begrenset, hovedsakelig fordi de fleste av dem har lite eller intet å eksportere, i hvert fall som tilfredsstillende norske kvalitetskrav.

Radikal handelsliberalisering vil styrke MUL-landenes posisjon i forhold til rike land som da må redusere subsidieringen av eget landbruk og eksportsubsidiene. De ville også nytte godt av høyere priser i verdensmarkedet. Men de vil få en svekket stilling i eksportmarkedene i forhold til andre u-land, som oppnår de samme fordelene, men i tillegg også nedsatte tollsatser.

Blant økonomer er det mange som mener at tollpreferanser er et relativt ineffektivt system for u-hjelp. Det synes mer fornuftig å la alle u-

land få markedsadgang, men heller kompensere de fattigste landene på andre måter. De fattigste eksporterer såpass lite at en slik kompensasjon vil være beskjeden i forhold til de fordelene litt mindre fattige land vil kunne oppnå.

DESSVERRE ER DET lite som tyder på at redningen for de fattigste landene kan komme utenfra. Grunnen til at de har lite å eksportere er hovedsakelig at deres økonomi ikke fungerer. Dette har igjen sammenheng med alt fra vanstyre, korrupsjon, mangel på rettstat, privat eiendomsrett og stabile økonomiske rammebetingelser til krig, borgerkrig og AIDS. Løsningen på disse landenes problemer ligger i høy grad lokalt, og det er godt forskningsbelegg for å påstå at uten politiske endringer som kommer nedenfra, vil verken u-hjelp eller frihandel kunne spille noen vesentlig rolle. Det Vesten kan stille opp med er først og fremst at dersom de fattigste landene faktisk får til vekst, så skal våre markeder være åpne for det de vil selge oss, også dersom reformene skulle være så vellykket at landet ikke lenger er blant de aller fattigste.

Dersom WTO faktisk lykkes med å liberalisere matvarehandelen vil det være bra for norske skattebetalere, forbrukere og for fiskerinæringen. Det vil også være bra for matvareeksporterende mellominntektsland, og for de fleste av verdens fattige. Norske bønder vil nok tape, litt avhengig av størrelsen på økningene i ikke handelsvridende subsidier. Det er kanskje på tide å innse at Norge ikke egner seg for matproduksjon i stor skala, og stoppe seigpiningen av landbruket? Er det virkelig så bra å bruke enda 50 år på jobben, istedenfor 10-15?

DOJ-kommentar: Artikkelforfatteren snur altså hele det økonomiske systemet på hodet og mener at fiktivverdier er bedre enn realverdier. Det er ikke viktig å produsere mat, men tallkolonner i børsene og i bankenes datamaskiner. Derfor syltes oljepenger i utlandet, i skattefond, et høyst usikkert pengespill man kan risikere å tape før man vet ordet av det. For krakket vil komme, og da er det ikke pengene man lever av, men derimot mat!

Robotiseringen av mennesket i teknifiseringens tidsalder

Av Svein Otto Hauffen

Følgende personlige betraktninger over aktuelle tidsfenomener, bekrefte indirekte ved Håkon Harkets innlegg «Den nye avgud». Og formes innledningsvis som en kort kommentar til dette, viss tema er Espen Holms informasjonsteknologikritiske bok: «Intelligente idioter». Følgelig fordelaktig for forståelse og overblikk, å lese nevnte før følgende.

«Nyttige idioter»

Lenin omtalte kynisk, godtroende medløpere: «Nyttige idioter». Fordi han kunne utnytte deres velmenende naivitet til å fremme sine formål: «Proletariatets diktatur» og den totalitære stat.

Hvem vet om ikke de hemmelige pådriverne i retning av økende stats-totalitarisme hos oss, og ellers i verden, også fremmer informasjonsteknologien? Slik at de derved masseproduserte «intelligente idioter» – som gradvis kan utnyttes som deres «nyttige idioter»?

Vesensforskjellige tenkemåter

Enkelte utvikler en personlig belivet tenkemåte. Mange upersonlige tenkemåter, robotiseres ubevisst i tidens teknopolis. Sunn tenkning og tenkemåte kan fremmes og belives, bl.a. ved fordomsfri innlevende betraktninger, og betenkende omtanke av levende livsformer. Bl.a. ved økologisk gartnervirksomhet, m.m. Eks. Gartneren B. Dybwad Brochmann m.fl.

Med logisk konsekvens vil – motsett – den livsfjerne vanetenkning

og vanlige fordomstenkning, som dertil stadig tilpasses tidens moteretning – i retning av død mekanikk og teknikk – bli ubevisst mekanisert og teknifisert. I robotisert gravvalvor. «La de døde begrave sine døde!» sa Mesteren i sin tid. Hvor meget mere da, ved tidens teknifiserte tenke- og talemåter? Robotiseringsprosessen fortsetter ubevisst forherdende, gjennom resten av psyken, og innbefatter følelse, såvelsom fantasi- og viljekrefter. Betenk også at Mesteren ikke sa: «Gjør som jeg sier». Men – «Forstå hva jeg sier» Betenk også Chaplins geniale film: «Moderne tider».

Projeksjoner og symptomer

Teknikken påvirker ikke alene mennesket utenfra. All mekanikk og teknikk er allerede i utgangspunktet symptomatisk «realsymbolske» uttrykk, for tilsvarende mentale mekaniseringsprosesser i mennesket. M.a. ord: De fysiske-mekaniske frembringelser er bokstavelig talt frembrakt av en fysisk tenkemåte, som uttrykk for en mental forherdende fysikaliseringsprosess i dem som frembringer nevnte. Nevnte er m.a. ord prosjeksjoner av tilsvarende mentale prosesser og tilstander.

Psykisk deformasjon – eller indre reformasjon?

Disse betraktninger pluss Harkets innlegg, antas å være tilstrekkelig veiledende for orienteringsvillige. Slik at selv de som i mistankeløs godtroenhet, ante fred og ingen fare, med mistankens skjerpete blikk kan nyorientere seg.

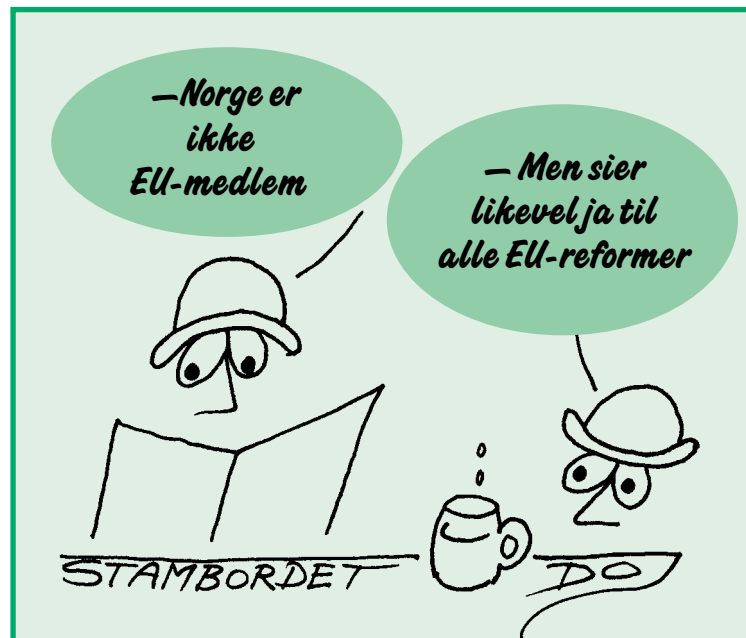
I bevisst oppmerksomhet om hva vi egentlig omgir oss med, hjemme, på jobb og i fritid. Og om at ved ubevisst bruk av de mange tekniske

hjelpemidler, blir de samtidig dehumaniserende, mekaniserende midler; som hjelper våre indre motmakter til psykosomatisk teknifisering av oss. I robotens bilde. Som vi i sløvsindig godtroenhet lar oss psykisk deformere av, istedenfor i besindig våkenhet å motvirke.

Med bl.a. livsnære naturbetraktninger over vekstlivets livsformer – i meditativ/kontemplativ fordyppelse. Såvelsom med belivende musikk/kunstnerisk/kulturell aktivitet.

Eftertanke

I eftertankens lys, kan vi som én konsekvens av bokomtalen, kommentar, m.v. se at vi bør skjerpe oss og våkne til gjennomskuende erkjennelse og befriende innsikt av flere fiktiver og avguder, enn de som hittil er blitt omtalt i Samfunnsliv og Alternativt samfunn.

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 500,- pr år
kr. 250,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta